

Sreda, 30. novembar 2005. godine

Svedok Janoš Sel

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.05 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.
Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK SEL: Svečano izjavljujem da će govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, sedite. Gospodine Miloševiću, možete da počnete.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, potpukovniče Sel.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas predstavite se, najkraće.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Potpukovnik Janoš Sel, profesionalno vojno lice na službi u Vojsci Srbije i Crne Gore. Rođen sam 15. decembra 1960. godine u selu Deliblato, opština Kovin, Autonomna Pokrajina Vojvodina. U rodnom mestu završio sam osnovnu školu, nakon čega sam nastavio školovanje u Srednjoj vojnoj školi u Beogradu, a potom školovanje na Vojnoj akademiji
...

prevodioci: Molimo da svedok govori mnogo, mnogo sporije. Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Potpukovniče, morate da govorite malo sporije. Prevodioci, moraju da prevedu sve šta vi kažete.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači nakon završene osnovne škole u rodnom mestu, nastavio sam školovanje u Srednjoj vojnoj školi u Beogradu. Potom sam nastavio školovanje u Vojnoj akademiji, smer kopnena vojska ...

SUDIJA KVON: Gospodine Sel, uspeli smo da čujemo samo to da ste profesionalni vojnik, pa vas zato molim da počnete iz početka i to sporije.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Razumem. Rođen sam 15. decembra 1960. godine u selu Deliblato, opština Kovin, Autonomna Pokrajina Vojvodina. U rodnom mestu završio sam osnovnu školu. Nakon završene osnovne škole, nastavio sam školovanje u Srednjoj vojnoj školi u Beogradu u trajanju od četiri godine, a potom školovanje na Vojnoj akademiji. Vojnu akademiju završio sam 1983. godine, nakon čega sam primljen u profesionalnu vojnu službu. Službovao sam u više garnizona na teritoriji Republike Srbije, a po potrebi službe prekomandovan sam u garnizon Đakovica (Gjakove) krajem decembra 1997. godine. U Đakovici sam obavljao posao komandira čete i tamo sam radio, znači sve do izvlačenja naših jedinica sa prostora Kosova i Metohije. U vojsci sam obavljao sve dužnosti, znači počev od komandira voda, zaključno sa dužnošću komandanta bataljona. Po izvlačenju jedinica sa teritorije prostora Kosova i Metohije, sa jedinicom sam se nalazio na obezbeđenju administrativne linije i kontroli kopnene zone bezbednosti u širem rejonu opštine Medveđa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste na Kosovu bili od 1997. godine.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, šta ste bili tokom rata na Kosovu, dakle, ne od 1997. godine, nego 1999. godine i molim vas da pokažete na mapi koju imate, nadam se pred sobom u ovim dokumentima, vašu zonu odgovornosti.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači u periodu od 1999. godine u garnizonu Đakovica obavljao sam dužnost komandira čete. Rejon odgovornosti moje jedinice bila je Maja Kraljica, Ćafa e Vanes (Qafa e Thanes), po dubini Guska (Gushe). Znači linijska odbrana državne granice po planu upotrebe jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste po nacionalnosti?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Po nacionalnosti sam Mađar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Preći ćemo odmah na konkretnе događaje u mestima koja su bila u zoni vaše odgovornosti. Počećemo sa opštinom Orahovac (Rahovec). Ja sam ovde uveo kao dokaz dokument o kome je svedočio general Delić pod nazivom "Zapovest za podršku snagama MUP-a u razbijanju i uništenju šiptarskih terorističkih snaga u rejonu Orahovac - Suva Reka (Suhareke) - Velika Kruša (Krushe e Madhe)" sastavljen 23 ...

prevodioci: Mogu li prevodioci da dobiju referencu, jer svedok govori isuviše brzo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci vas mole za referencu, broj tabulatora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je kod svedoka u dokumentima pod brojem 2, a to je D300, tabulator 356, upotrebljen 30. juna ove godine, prihvaćen 1. jula ove godine. Da li ta zapovest obuhvata aktivnosti koje ste vi imali u to vreme?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ovo je zapovest zajedničke komande za KiM. Znači ja sam zapovest primio od mog komandanta bataljona, potpukovnika Vuković Vlatka. Znači ovo je, znači, ona opšta zapovest koja je data potčinjenim jedinicama, znači pukovniku Deliću, koji je posle tu zapovest preneo na svoje potčinjene jedinice, ali, znači, ona obuhvata organizaciju izvođenja protivterorističke borbe u rejonu odgovornosti naše jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na osnovu te zapovesti, ovde već imate u dokumentu koji nosi broj 3, inače to je za vas, gospodo, tabulator 357, dokaz 300, takođe prezentiran ovde i prihvaćen 30. juna ove godine. To je zapovest za uništenje šiptarskih terorističkih snaga u širem rejonu sela Retimlje (Reti), deblokada komunikacije Suva Reka - Orahovac i uspostava kontrole teritorije. Da li ta zapovest obuhvata aktivnosti koje ste vi imali?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, da, gospodine Miloševiću. Ova zapovest obuhvata aktivnosti borbene grupe 2 u kojoj se nalazila moja jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi u svemu postupali po toj zapovesti?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, konkretno smo postupali po ovoj zapovesti, odnosno po zapovesti komandanta bataljona pukovnika Vuković Vlatka, jer on je na osnovu zapovesti komandanta brigade napisao svoju zapovest i usmeno nam preneo zapovest.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ove zapovesti ...

prevodioci: Molimo da svedok govori sporije. Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Potpukovniče, prevodioci vas mole da govorite sporije, jer vi očigledno, po prirodi, govorite dosta brzo, tako da morate svesno da usporite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ove zapovesti su prikazane i na mapi koja je obeležena kao "Odluka za uništenje šiptarskih terorističkih snaga u rejonu Orahovac - Suva Reka - Velika Kruša". Da li možete, to je, dakle, D300, tabulator 358, kod vas bi to trebalo da bude broj 4, da li možete da pokažete na toj karti kretanje vaše jedinice?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Konkretno moja jedinica kretala se sa linije, sa polazne linije kosa Brod (Brad), trigonometar 432 na pravcu Brestovac (Brestoc) - Mala Hoča (Hoce e Vogel) - Randubrava (Randobrave) - Retimlje - Neprebište (Neprebishte) - Mamuša (Mamushe).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U dokumentu broj 5 nalazi se analiza koju je dao vaš komandant, general Delić. Ja se nadam da to imate pred sobom, to je, inače, D300, tabulator 359. Moje pitanje je: da li ste vi postupali u svemu onako kako je to opisao general Delić u svojoj analizi dejstava 549. brigade o uništenju šiptarskih terorističkih snaga u širem rejonu Retimlja, deblokadi komunikacije Suva Reka - Orahovac 30. marta 1999. godine?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: U potpunosti smo postupali u duhu izdate zapovesti i datih naređenja o razbijanju terorista na našem zadatom pravcu i u potpunosti smo izvršili postavljene zadatke. Znači terorističke grupe koje su se nalazile na našem pravcu dejstva u potpunosti su razbijene i uništene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste maločas naveli u najkraće gde ste bili, je l' tako?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na tom području se nalazi Bela Crkva (Bellacerke).

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja molim poslužitelja da stavi na grafoskop mapu Bele Crkve koja je uvedena kao dokaz kod generala Delića. To je mapa Bele Crkve TK25, od 25. marta 1999. godine. Ako je vi nemate tu, ja mogu ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Imam.

SUDIJA BONOMI: Tabulator 360.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, tabulator 360. D300, tabulator 360. Potpukovniče Sel, da li znate da je ovde u paragrafu 66 pod (B) kosovske optužnice rečeno da je na dan 25. marta 1999. godine ili približno tog datuma, dakle da su snage SRJ i Srbije opkolile i napale selo Bela Crkva. Šta vi možete o tome da kažete?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, te izjave uopšte nisu tačne, Znači, mi smo samo prošli kroz Belu Crkvu. Nikakvih dejstava u Beloj Crkvi nije bilo. I mi smo oko 6.00 poseli liniju zadatu po zapovesti pukovnika Delića, odnosno komandanta brigade. Znači nikakvih dejstava u Beloj Crkvi nije bilo. Tehnikom smo samo prošli kroz Belu Crkvu, znači morali smo, jer taj put jedino vodi do polazne linije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, potpukovniče. Dalje se u istom paragrafu navodi da su mnogi meštani Bele Crkve bežali uz reku Belaju pored sela i da su bili prisiljeni da se sklone pod železnički most, a da su, približavajući se mostu, snage SRJ i Srbije otvorile vatru na jedan broj meštana i ubile 12 lica, od koji su desetoro bile žene i deca. To sam vam pročitao ono šta piše ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto ste vi bili tamo, recite šta se desilo?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, znači u toku prolaska kroz Belu Crkvu nigde nisam video nijednog meštanina. I ponovo ponavljam,

znači nije bilo nikakvih dejstava. Taj potok Belaja koji se spominje, to je običan potočić koji se formira tu u Beloj Crkvi. Znači to je mali potok oko dva metra širine. Znači to je nemoguće da 12 ljudi prođe tuda, a da ih mi ne primetimo. Znači mi smo pešice išli, ja sam išao na čelu moje kolone ispred tenkova. Znači ja bih primetio i moji vojnici bi primetili da je bilo meštana ili civila i ne bih dozvolio u krajnjem slučaju da se ikakva vatra otvara na civile, jer mi nismo imali zadatka niti da vršimo pretres meštana, niti naseljenih mesta, već smo imali striktno zadatka da vodimo borbu protiv terorista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U istom paragrafu se ujedno tvrdi da su snage SRJ i Srbije muškarcima i starijim dečacima naredili da se svuku, a zatim su im sistematski opljačkali sve vredne stvari, a ostalim muškarcima i starijim dečacima je naređeno da se vrate u korito potoka. Kada su oni poslušali, snage SRJ i Srbije, kako ovde piše, su na te muškarce i starije dečake otvorile vatru i ubile 65 kosovskih Albanca. Šta vi možete da kažete o ovakvim tvrdnjama? Da li je vama poznato nešto o tome?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: O tome mi, gospodine Miloševiću, nije ništa poznato. Znači, prvo, moje vojnike nisam obučavao da ubijaju nedužne civile i da vode borbu protiv nenaoružanih civila. Znači oni su striktno obučavani da izvršavaju osnovne ustavne, zakonske obaveze, a to je odbrana suvereniteta teritorije, nezavisnosti i ustavnog poretka. Nigde nije propisano zakonom da vojska ubija nedužne civile, znači nenaoružane civile. U toku dejstava moje jedinice, znači nigde nisam naišao na meštane, odnosno civile, nikakve kolone, niti je moja jedinica ispoljavala bilo kakvo dejstvo na civile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ovo šta ste rekli da nije bilo propisano zakonom, nije bilo propisano naredbama, da li se ipak nešto tako moglo dogoditi?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne bi moglo da se dogodi, jer ja odgovaram za rad u mojoj jedinici, znači princip jednostarešinstva i subordinacije se u potpunosti primenjuje i zastupljen je u vojsci i, znači, za svaki postupak koji se desi u jedinici odgovaram lično ja, a jedinica je bila takve formacije, znači da sam mogao da pratim kompletну jedinicu i njen rad. Znači da su mi svi vojnici malte ne i tehnički bili na oku i bilo šta da sam sumnjivo primetio, odmah bih prekinuo sva dejstva i izvestio pretpostavljenu komandu, tako da je moj komandant uvek imao informacije sa terena, da se bilo šta nepravilno

dešava ili da smo naišli na teroriste. Znači u svakom momentu je imao informacije o dejstvima jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je moguće da vi možda niste primetili, svedok Tužilaštva Isuf Zunići (Isuf Zhuniqi) iz Bele Crkve je ovde svedočio o tome kako je 16 policijaca otvorilo vatru na 13 kosovskih Albanaca, civila, koji su bili između mosta i policije, dakle toga dana? Da li je to bilo moguće da se to dogodi, a da vi to ne znate?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To mi nije poznato. Znam da je policija, znači delovi 23. Posebne jedinice policije su bili moji levi susedi. Znači oni su bili sa moje leve strane. Šta se dešavalo na desnom krilu jedinice nije mi bilo poznato. Međutim, ova policija je išla non-stop sa mnom, bila je u liniji sa mnom, tako da sam pratilo i njihova dejstva. Znači nije moglo da se desi i kod njih isto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, molim vas, da li ste bili prisutni lično i u Brestovcu i u Nogavcu (Nagafc) tokom rata?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači po posedanju polazne linije u 6.00 krenuli smo, znači moja jedinica je krenula pravcu vis Amovac - Brestovac - Mala Hoča. Delom snaga, znači sadejstvovao sam, ovaj, mom desnokrilnom susedu u razbijanju utvrđenih vatreñih tačaka u Celinama (Celine). Oko 11.00 sam izbio na vis Amovac, odakle su otvorili vatru na mene teroristi. Borba je trajala negde oko 30 minuta. Znači uzvratili smo im vatrom iz lakšeg naoružanja, znači streljačkim naoružanjem smo uzvratili vatru i potom smo ušli u Brestovac. Znači u Brestovcu smo našli, on je bio pripremljen za odbranu, utvrđen, u školi smo našli topografske karte, delove razbacanih uniformi, municiju, naoružanje a na putu između Brestovca i Celina, prilikom priključivanja ovom mom prvom delu jedinice, pronašli smo komandni auto terorista. Unutra smo našli spiskove terorista. Spisak je brojao negde oko 150 ljudi, znači sa tog područja, sa brojevima ličnog naoružanja, zatim spiskove meštanu svih ovih okolnih mesta koji su finansirali teroriste u novcu. Prosečni iznos tih novčanih iznosa na onom spisku bio je negde od 300 do 500 maraka u to vreme. Zatim pronašli smo njihova sredstva veze, naoružanje i planove, znači šeme odbrane u Retimlju, Brestovcu i u Maloj Hoči. Sva ta zaplenjena dokumenta i delove uniformi i naoružanja predao sam organima vojne policije koja je stalno pratila našu jedinicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je na toj karti ...

SUDIJA ROBINSON: Dozvolite mi da vas nešto pitam. Vi ste rekli da ste bili na levom krilu i da ne znate šta se dešavalo na desnom krilu. Koja je bila udaljenost između levog i desnog krila?

SVEDOK SEL: Relativno mala udaljenost, gospodine. Znači to je udaljenost negde od 200 do 300 metara, ali je trenutno taj desni sused bio zaustavljen vatrom terorista iz utvrđenih tačaka, a ja sam imao dovoljno snaga, pošto sam imao u sastavu jedan streljački vod, tenkovski vod, vod protivavionskih topova i mehanizovani vod, tako da sam mogao vatrom ...

prevodioci: Molimo da svedok govori sporije i da polako nabroji jedinice kojima je raspolagao.

SUDIJA ROBINSON: Prevodioci vas ponovo mole da govorite sporije.

SVEDOK SEL: Udaljenost od mog desnog suseda bila je negde oko 200, 250 metara. Ja sam vatrom, znači, moje jedinice, mogao da pomognem u razbijanju tih utvrđenih vatreñih tačaka koje su se nalazile u rejonu Celina.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Gospodine Miloševiću, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji je naziv te karte koja je pred vama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Bela Crkva, TK25.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možemo sada da vidimo ovu kartu obeleženu kao Nogavac? To je, inače, D300, tabulator 433. 5. jula ove godine je prihvaćena. Da li je imate pred sobom?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo imate je pred sobom na grafoskopu. Molim vas, šta je pokazano na ovoj mapi i šta je bio vaš zadatak i po kojoj i čijoj naredbi ste tu izvršavali zadatak?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Na ovoj mapi, gospodine Miloševiću, prikazano je dejstvo NATO avijacije na selo Nogavac 2. aprila 12999. godine oko 1.00. Moja jedinica se više nije nalazila u tom rejonu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste se vi kretali tim rejonom?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Tim rejonom kretali smo se, znači, od 25. do 28. marta. 28. marta jedinica, po izvršenom zadatku, znači razbijanju terorističkih uporišta na svom pravcu, povukla se u širi rejon Bistražina (Bistrashin), a odатle, po izvršenoj popuni, posela je, znači, po planu upotrebe, linijsku odbranu državne granice. Posle ovog napuštanja rejona, znači 28. marta, više naše jedinice nisu dolazile u taj kraj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle pošto ste prošli, a vaša jedinica je bila ta koja je bila na tom terenu.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije bilo nikakve druge jedinice više na tom terenu kad ste vi prošli s tom antiterorističkom akcijom?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Inače, taj je teren u zoni odgovornosti vaše brigade?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, naše brigade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Molim vas, ovde u paragrafu 63 pod (I) navodi se da je 25. marta 1999. godine, jedna ... Znači to je 25. mart 1999. godine, jedna velika grupa kosovskih Albanaca došla na planinu u blizini sela Nogavac, u opštini Orahovac, tražeći spas od napada na obližnja sela. Dakle, recite da li nešto znate o tome kakav je to bio napad na obližnja sela koja se nalaze u blizini sela Nogavac u opštini Orahovac, od kojih su oni tražili spas?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, prvo, po ovoj topografskoj karti, znači ovde ne postoji nikakva planina. To su sve brda, omanja brda. Znači, to je više ravničarski kraj, valovit kraj i to je nadmorska visina, znači Nogavca, negde oko 337 metara. Znači, nemoguće da se toliku skupinu ljudi tu skupi. Uostalom, Nogavac je zaseok, jedan običan zaseok, negde oko 20, 25 kuća. Isto kao i Celina. U Nogavcu nije bilo nikakvih dejstava naše jedinica, dok je u Celinama, znači ono što sam rekao malopre, bilo terorističko uporište i ono je razbijeno. Ja sam kroz Nogavac prošao 25. uveče, znači sa tehnikom, jer sam dobio naređenje da se javim komandantu bataljona u rejon trigonometra 450, radi prijema zadatka za naredni dan. Znači morao sam da prođem kroz Nogavac. U Nogavcu nije bilo nikakvih dejstava, nit' sam uočio meštane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ovde se u optužnici tvrdi da su snage SRJ i Srbije opkolile te ljude, znači te koji su otišli na planinu u blizini sela Nogavac, opkolile ljude i narednog dana naredile da 8.000 ljudi koji su tu potražili sklonište, ode s planine. Dakle piše dalje da su kosovski Albanci prisiljeni da odu u obližnju školu, a zatim su prisilno raspršeni po obližnjim selima. Je li to tačno?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, to nije tačno. Ponovo ponavljam da je Nogavac jedan zaseok od 20, 25 kuća. Znači 8.000 ljudi da se smesti u 20, 25 kuća u taj rejon? Uostalom, tamo nema nikakva planina. Sve su to brda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je bilo tu neke veće grupe, neke veće grupe civila koja se sklonila negde, pa je isterana od strane naše vojske? Bilo šta što bi vam, što bi, što bi moglo da ukaže da je bilo šta od ovoga šta ovde piše šta sam vam citirao tačno?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To, gospodine Miloševiću, nije mi poznato. Znam da sam prošao kroz Nogavac jedinicom i to sam pešice išao sve vreme. Primetio bih da je taj veliki broj ljudi ... Da je bilo ljudi, primetio bi ih, sigurno. Znači u Nogavcu sigurno nije bilo nikakvih dejstava, niti sam primetio meštane, jer prošao sam, znači, uveče negde oko 17.00, 18.00 sam prošao kroz Nogavac sa tehnikom i nemoguće je da ne primetim toliki broj ljudi. Uostalom, imao sam i čelno osiguranje, čelne izviđače, bočne izviđače, znači bilo kakav pokret meštana ili neprijatelja, oni bi me izvestili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vidite, ovde se optužnicom tvrdi da su tokom ovih proterivanja na celoj teritoriji opštine Orahovac, dakle to je teritorija na kojoj ste vi bili, snage Jugoslavije i Srbije sistematski palile kuće, radnje, kulturne spomenike i verske objekte kosovskih Albanaca. Šta možete da kažete o ovim tvrdnjama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, to su proizvoljne tvrdnje. Moji vojnici, znači jedinica kojom sam ja komandovao nije palila niti kuće niti razarala bilo kakve kulturne spomenike. Isključivo je delovala po utvrđenim vatrenim tačkama odakle se otvarala vatra na nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li je moglo da se desi da neka druga jedinica radi ovo što se kaže "sistemsatki pali kuće, radnje, kulturne spomenike i verske objekte". To je, znači, na tom području opštine

Orahovac, to nije neko veliko područje. Da li je moglo da se desi da se to događa, a da vi to ne znate tu?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Za moju odgovornost jedinice, znači za rejon odgovornosti moje jedinice, meni je poznato da to nije tačno. Znači to su neke proizvoljne izjave, nekih svedok koji .... Ja ne ulazim u to kako su te izjave uzete i date. Znam da naša jedinica nije dejstvovala i bilo šta da je pokušala ... Da uradi tako nešto, bila bi zaustavljena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vam je uopšte poznato da li je bilo koja jedinica radila ovo šta tvrdi druga strana?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato, jer u tom rejonu u tom periodu se nalazila samo naša jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ako se nalazila samo vaša jedinica, onda druga jedinica nije ni teorijski mogla da to radi. Potpukovniče Sel, mesto u opštini Orahovac je selo Celina. Ja ću vas zamoliti da prođemo, da vidimo šta možete da kažete o tim događajima. Pa prvo, da li ste lično bili u Celini?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, kao što sam rekao malopre, znači, sa delom jedinice, sa tim vodom protivavionskih topova sadejstvovao sam desnokrilnom susedu u razbijanju tri vatrene tačke, jer oni nisu imali snage za razbijanje tih utvrđenih vatreñih tačaka i, znači, tom prilikom uništili smo te tri utvrđene vatrene tačke. To su tri kuće koje su bile pripremljene za odbranu i odatle su dejstvovali po našoj jedinici. Po razbijanju, znači, tih utvrđenih vatreñih tačaka, priključio sam se mojoj jedinici koja se nalazila na vis Amovcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To moramo da prođemo vrlo pažljivo, jer ste vi lično bili тамо, je l' tako?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde među dokumentima imamo mapu, to vam je kod vas pod brojem 9, a to je D300, tabulator 367. To je mapa Celina. Molim vas da prvo objasnite šta predstavlja ova mapa? Šta se na njoj vidi?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ovo je, gospodine Miloševiću, na ovoj mapi prikazan raspored naših snaga, znači od 18.00 po izvršenom razbijanju terorističke grupe u tom rejonu. Znači to je taj trenutni raspored snaga u

18.00. Znači već smo kroz Celine prošli i ja sam ovde, znači gore iznad Kodre (Kodra e Kikes) i treba da se spustim kroz Nogavac do Velike Kruše, do trigonometra 450.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja ču vas zamoliti da precizno objasnite šta se dogodilo u Celinama, ali prethodno hoću da vas pitam da li znate da se u paragrafu 63 pod (A), dakle to je prvi paragraf u tački 63 posvećen opštini Orahovac, navodi da su: "Ujutro, 25. marta 1999. godine, snage SRJ i Srbije opkolile selo Celina tenkovima i oklopnim vozilima, te nakon granatiranja sela" ja citiram onako kako piše "ušle u selo, sistematski harale i pljačkale iz kuća sve što je imalo kakvu vrednost, palile kuće i radnje, uništile staru džamiju, zbog čega je većina meštana kosovskih Albanaca pobegla u obližnju šumu pre nego što su stigle vojska i policija". Dakle da idemo, molim vas, vrlo detaljno. 25. marta ujutro, u tom rejonu je dejstvovala vaša jedinica, je l' tako?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Dejstvovao je moj vod protivavionskih topova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je bilo bilo kakve druge jedinice tamo?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Desni sused mi je bio pukovnik Vlatko Vuković
...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: ... znači njemu sam sadejstvovao u zauzimanju Celina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Je l' vaša jedinica ta koja je zauzela Celine?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, ja sam samo sadejstvovao, a jedinica Vlatka Vukovića je ušla u Celine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je o tome govorio. E sada, pošto se ovde kaže da su snage opkolile Celine i tenkovima i oklopnim vozilima, da su granatirale selo, a posle toga ušle u selo, da li ste vi, da li je vaša jedinica ta koja je dejstvovala po tom selu?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, jedina jedinica koja je imala tenkove, to sam imao ja tenkove. Moji tenkovi su bili na visu Amovcu. Znači nikakvih drugih tenkova nije bilo u borbenoj grupi 2. Znači jedino je dejstvo ispoljeno iz protivavionskih topova na ove tri utvrđene vatrene tačke u Celinama i čim su te tri utvrđene vatrene tačke razbijene, vod protivavionskih topova i ja smo se vretili rejon moje jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste uništili te tri vatrene tačke u Celinama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, molim vas, da objasnimo. Ovde se kaže da ste granatirali selo. Da li ste vi granatirali selo ili ste vi uništili vatrene tačke u Celinama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Budite precizni samo, molim vas.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Pojam "granatiranje", ja ne znam koji je to pojam i nije mi taj pojam uopšte poznat. Znači nikakvih drugih dejstava artiljerije, niti minobacačke vatre nije bilo otvaranja toga dana na tom pravcu. Znači, jedino dejstvo koje je ispoljeno toga dana na tom pravcu je dejstvo ovog voda protivavionskih topova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to je vaš vod protivavionskih topova.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi ste tim oruđima uništili te vatrene tačke?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, jer nije postojao drugi način da se uništi. Upotreba tenkova nije svrshishodna zbog popune i ... Uostalom, imali su drugi zadatak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Objasnite, molim vas, jeste li vi lično videli te vatrene tačke pre njihovog uništenja?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je to izgledalo? Dakle vi ste dejstvovali ... To su ... Rekli ste da su to bile tri kuće.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Tri utvrđene kuće. Znači kuće koje su pripremljene za odbranu, od čvrstog materijala koje su ... Unutra su bili džakovi sa peskom, prozori su pretvorenici u puškarnice, znači mitraljeska gnezda i, znači, nije postojao drugi način, niti da se priđe na drugi način da se uništi, a teroristi nisu hteli da se predaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite čime se dejstvovalo iz tih vatreñih tačaka? Dakle to su kuće koje su ... Na određena mesta postavljeni džakovi peska ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... iza njih određena oruđa ... Je l' se tada iz njih pucalo na naše snage?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Jeste. Pucalo se iz mitraljeza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz sve tri kuće?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Iz sve tri kuće. I zato kažem da smo tu i zaplenili, jer tu je bila njihova komandna grupa za taj rejon, jer po pronađenim spiskovima i dokumentima tačno smo posle ustanovili da je to bila njihova komandna grupa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi pucali na bilo koju kuću u Celinama osim na te tri ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... kuće koje su bile ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: ... znači nikako ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... tačke iz kojih se dejstvovalo po našim snagama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nije bilo više nikakvog otvaranja vatre, znači po uništenju tri utvrđene vatreñne tačke. Preživeli teroristi su najverovatnije bacali uniformu i naoružanje i pobegli prema Nogavcu, odnosno prema Randubravi, jer nismo pronašli nijednog ni ranjenog ni mrtvog teroristu, iako smo pronašli krvave tragove, znači krvave delove uniforme, naoružanja i ovo, međutim nismo našli ni jednog ranjenog, ni jednog mrtvog teroristu. Pošto im je auto bio onesposobljenim, autom nisu mogli da odu. A to su uostalom i svuda primenjivali. Znate, čim osete neposrednu opasnost i da

će biti savladani, odbacivali su uniformu, naoružanje, presvlačili se u civilna odela i bežali u druga uporišta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle samo da preciziramo: ni na jednu drugu kuću u Celinama, po ovome šta kažete, niste otvorili vatru, osim na te tri koje su bile utvrđene vatrene tečke?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ni na jednu drugu kuću nije otvarana vatra, jer nema potrebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, objasnite mi kako je moglo onda da dođe do ovog uništenja stare džamije u Celinama. Ovde piše "palili kuće i radnje, uništili staru džamiju". Kako je to moglo da dođe do uništenja stare džamije u Celinama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, u Celinama ne postoji nikakva džamija. Ona bi prvo bila uneta na sve topografske karte i, znači, karte tog rejona. Znači u Celinama nije postojala nikakva džamija, ni u Nogavcu ni u Beloj Crkvi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je l' imate ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ako je to, ako je to stara džamija, znači ona bi morala biti ucrtana u topografske karte.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Svi verski objekti, znači svi verski objekti, znači bez obzira da li je to crkva, džamija, groblje, pravoslavno, katoličko ili muslimansko, znači ona su sva ucrtana u topografske karte, naše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pred vama je ova karta Celina. Je l' je vidite?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da se pokaže na grafoскопu.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Tu je, tu je ispred mene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li ima neko mesto na toj karti u kojoj je ucrtana džamija?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ima. Velika Kruša.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je ucrtana džamija? Kakav je znak za džamiju koja je ucrtana?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Narandžasto krug sa crtom i gore polumesec.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pokažite to na karti. Ja to ne vidim. A da. Dakle ovde u Velikoj Kruši ima ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ima krug sa crtom ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Vertikalnom crtom i polumesec ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... na čijem je vrhu polumesec.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je džamija ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde u Celinama takvog objekta nema.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nema ni u Nogavcu, ni u Beloj Crkvi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jedina džamija na toj karti je džamija u Velikoj Kruši.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, molim vas, pošto su vaše snage, dakle, dejstvovalo po ove tri kuće koje su bile utvrđene u Celinama, jeste li vi lično videli selo Celine i ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, Celine su isto zaseok, 20, 25 kuća. Nije to selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas ponovite šta ste rekli? Hoćete da kažete nisu selo nego zaseok.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Zaseoci, mahala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Koliko je kuća u Celinama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Pa 20, 25 kuća.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ukupno?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A od tih 25 su bile te tri ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... kuće utvrđene....

SVEDOK SEL – ODGOVOR: ... tri kuće u kojima su bili teroristi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je onda moguće da ovde kaže ... Znači vi ste uništili te tri kuće gde su bili ... Uništili te tri vatrene tačke. Pa onda kaže došli su vojnici "palili kuće, radnje", ovde i ovu staru džamiju koja nije ni postojala, kaže da ste uništili. Kakve radnje tu postoje u Celinama, kuće i tako dalje?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nema nikakvih radnji. Možda ima neka prodavnica mala, ali nikakvih drugih radnji nema, a uostalom tu su bile i starešine iz te grupe desnokrilnih suseda. To je sve bila profesionalna vojska, odnosno aktivni vojnici na redovnom odsluženju vojnog roka koji su u potpunosti izvršavali sve postavljene zadatke. Znači ne bi im bilo dozvoljeno da zapale ni jednu jedinu kuću bez znanja starešine ili ovo, jer nema potrebe za tim. Znači, isključivo se dejstvovalo po onim objektima sa kojih se dejstvovalo na nas, na našu jedinicu. Znači, nikakvog drugog dejstva, proizvoljnog dejstva i nekog nemenskog dejstva nije bilo. Znači, isključivo, još jednom podvlačim, dejstvovalo se samo po utvrđenim objektima i po objektima iz kojih se dejstvovalo na nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, potpukovniče. Pre nego što ste vi uništili te tri vatrene tačke u Celinama, da li je dejstvom iz tih vatreñih tačaka zaustavljena neka naše jedinica u tom kretanju prema zadatom zadatku koji je jedinica izvršavala?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, kao što sam malopre spomenuo, znači zaustavljen je moj desni sused. I pošto nije imao snaga, pošto je to više bila pešadijska jedinica, znači streljački vod, taj po formaciji koji je bio, nije imao snaga da razbijte utvrđene vatrene tačke, tako da sam ja sadejstvovala sa tim vodom u uništenju te tri vatrene tačke i faktički ta je jedinica bila zaustavljena i zbog ispoljenog dejstva terorista, oni nisu mogli da nastave pokret.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle jedinica se kretala ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... i ona je zaustavljena vatrom terorista.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste pritekli da joj date podršku i uništili te tri vatrene tačke.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda je jedinica mogla da nastavi ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... svoje kretanje.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: ... mogla je da nastavi svoje kretanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to sve to šta se desilo u Celini?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, sve je to. Znači nikakvog drugog dejstva nije bilo u Celinama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje se navodi da "28. marta 1999. godine snage SRJ i Srbije prisilile hiljade ljudi koji su se skrivali u šumi da izđu. Pošto su civile naterali da otpešaće do obližnjeg sela, muškarci su odvojeni od žena, pretučeni i opljačkani, oduzeta su im sva lična dokumenta, a zatim su muškarci naterani da otpešaće do Prizrena (Prizren), a na kraju prisiljeni da odu u Albaniju (Albania)". Da li vi možete da komentarišete ovo šta ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, naša jedinica je protivterorističku borbu u tom rejonu, u datom rejonu završila 27. marta. Ja sam se zadržan do 28. marta, pošto je ispred Mamuše, došlo mi je do prevrtanaj tenka u potok i ja sam prenoćio, znači u širem rejonu Mamuše sa jedinicom i tek 28. sam nastavio pokret. Znači zadnji sam ja napustio rejon. Znači ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle vi ste poslednja jedinica koja je napustila rejon.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda, o kakvim se ljudima ... Još se kaže hiljade ljudi naterani da pešače u Prizren i posle da pređu u Albaniju. O čemu se ovde radi?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To mi, gospodine Miloševiću, uopšte nije poznato. Znam da je Mamuša bila nastanjena, da nikakvih problema sa meštanima nisam imao. Čak su mi i to veće priskočili u pomoć i pomogli da povredene vojnike prebacim do bolnice u Prizrenu. I sledećeg dana, po izvršenoj popuni gorivom, znači po izvlačenju tenka iz potoka, nastavili smo pokret iz Mamuše prema Piranama (Pirane) i u rejon Bistražina gde se nalazila komanda jedinice. Sva ova ostala mesta su bila nastanjena. Znači nikakve pokrete, nikakve kolone nisam video putem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ne, ovde kaže da ste ih vi naterali da napustete šumu i da pešače do obližnjeg sela, a zatim su odvojeni muškarci od žena, pretučeni, pljačkani i tako dalje.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To nije tačno, gospodine Miloševiću, to moja jedinica nije radila i nije imala taj zadatak, niti bih ja izvršio taj zadatak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ali druge jedinice tamo nije bilo.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nije bilo druge jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala, potpukovniče. Svedok Tužilaštva Rešid Saljhi (Reshit Saliji) iz Celina ... Dakle sad ste vi opisali: zaselak od dvadesetak kuća, ne postoji ta džamija. Vi ste uništili te tri kuće koje su bile vatrene tačke i iz kojih se pucalo. Rešid Saljhi iz Celina je rekao ovde da je 24. marta srpska vojska bila u crnim uniformama. Ja čitam ovo kako je on rekao. Molim vas da imate to u vidu. Dakle srpska vojska bila u crnim uniformama i da je otvarala vatru na kuće i zgrade, uključujući i džamiju u Celinama, da su tom prilikom zapalili kuće, odnosno da su jedinice Vojske Jugoslavije tog dana okružile selo Celine, granatirale ga, zapalile, a potom Vojska Jugoslavije ušla u selo i tada su otvarali vatru po kućama i zgradama. Evo, čuli ste opis. Vi ste bili tamo.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, to uopšte nije tačno. Mi smo zadatak za protivterorističku borbu primili 24. uveče. Znači i na izvršenje zadatka krenuli smo 25. marta, negde oko 2.00, znači posle ponoći i naša jedinica, znači u taj rejon došla je tek negde 25. marta, znači u ranim juratnjim časovima, negde oko 6.00. Znači polaznu liniju za protivterorističku borbu

poseli smo negde oko 8.00. Pre toga na tom području nije mi poznto da li je bila ijedna jedinica. Znači naša jedinica je došla u to vreme. 24. marta, ni jedna naša jedinica nije se nalazila u tom području. Barem govorim za rejon odgovornosti moje jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da se nalazila neka naša jedinica, verovatno onda ne bi bilo tog dejstva iz Celina 25. marta kad ste vi dejstvovali. To je tako logično, a recite mi znate li vi nešto o tim crnim uniformama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, svi naši vojnici su imali onu našu uniformu M88, maskirnu. Znači nikavih crnih uniformi. Čak i ova Posebna jedinica policije imala maskirne uniforme nalik našim uniformama. Znači nikavih crnih uniformi u našim jedinicama nije bilo, niti sam primetio za sve vreme boravka na tom rejonu da se iko pojavljivao u takvim uniformama.

SUDIJA KVON: A policija? Da li je policija u to vreme imala crne uniforme?

SVEDOK SEL: Ja sam rekao, znači policija je imala klasične, isto maskirne uniforme, njihove ratne, nalik našim uniformama. Znači nikoga nisam primetio u bilo kakvoj crnoj uniformi. Jedino ko je imao crne uniforme, to su ovi teroristi imali.

SUDIJA KVON: Ako se dobro sećam, mislim da je gospodin Salihi rekao da su oni nosili crne uniforme kao srpski policijski, ali nisam siguran. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ovaj svedok Salihi kaže da ste otvarali vartu na kuće i zgrade, uključujući i džamiju u Celinama. Dakle jeste li otvarali vatru na bilo kakvu kuću, osim te tri vatrene tačke iz kojih se pucalo?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ponovo ponavljam, gospodine Miloševiću, znači nikavog drugog otvaranja vatre nije bilo. Isključivo je vatra otvarana na one objekte iz kojih je otvarana vatra na nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E onda on kaže ... Dakle vi ste bili u Celinama, uništili te tri vatrene tačke, nastavile da se kreću naše snage i svedok sad tvrdi da su srpske snage ... Inače propustio sam da kažem zbog vas, gospodine Robinson (Robinson), on je svedočio od 19. do 22. aprila 2002. godine. To je transkript, strana 3.542. Ovaj svedok tvrdi da su: "Srpske

snage naredile”, dakle kad su ušle u Celine “da se odvoje žene i deca od muškaraca, da su muškarci opljačkani, da su im oduzete dragocenosti i lična dokumenta koja su bila zapaljena, a potom su muškarci formirali liniju i marširali su dok su bili na nišanu u pravcu sela i Prizrena, te da su stajali na jednom od punktova sa rukama podignutim iznad glave šest sati”. Eto, to on kaže na strani 3.542 ovog transkripta.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, to ... Ne znam koje su to izjave. Baš bih voleo da se susretjem sa tim svedokom, baš da mi pokaže gde je i na kom mestu bio, jer nemoguće da se ne primeti pokret meštana, jer to bi bio neki veći pokret meštana, kao što oni navode, da mi to ne primetimo, jer istog momenta bismo mi prekinuli sa dejstvima, da smo uočili meštane. Istog momenta. Znači naš zadatak nije bio da dejstvujemo po meštanima, po civilima i po onim objektima iz kojih se ne otvara vatrica na nas. Znači isključivo dejstvo se izvodilo protiv terorista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad su naše snage ušle u Celine, je li tamo bilo ... Znači vi ste rekli: izvukli su se ovi iz te tri utvrđene kuće iz kojih su pucali.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, pobegli su, preživeli su, pobegli ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li zatekli neke meštane?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, nisam naišao ni na jednog meštana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali on kaže ovde da kad ste ušli, odvojeni su žene i deca od muškaraca. Muškarci opljačkani, oduzete im dragocenosti i lična dokumenta. Kome su to oduzeta lična dokumenta i dragocenosti, ako, ako je u tom zaseoku u kome je, znači, bilo dvadesetak kuća, vi uništili te tri tačke, kažete da nije bilo ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nije bilo meštana ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... nije bilo meštana ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: ... niti sam uočio pokrete meštana. Znači niti u Beloj Crkvi, niti u Celinama, niti u Brestovcu, niti u Hoći, niti u Nogavcu nisam primetio nijednog meštanina ni civila. Znači, nemoguće je da se toliko veliki broj ljudi, koliko oni napominju, da se ili prikrije negde, a da se ne primete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A on ovde ne govori da su prikriveni, nego da ste ih vi opljačkali, da ste im oduzeli lična dokumenta, pa ste im palili lična dokumenta i tako dalje.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Kako mogu nekoga da opljačkam i da palim nečija dokumenta, kad nikoga nisam našao, niti sam imao zadatak da ... Taj zadatak.

prevodioci: Molimo govornike da sporije govore.

SUDIJA ROBINSON: Ponovo, gospodine, prevodioci mole da usporite. Gospodine Miloševiću, molim vas da pravite pauze. Morate da napravite pauzu nakon što gospodin Milošević postavi pitanje i molim vas da se potrudite da sporije govorite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imajte u vidu, potpukovniče, kad ja vas pitam da oni prvo prevedu na engleski, pa posle toga tek možete da odgovorite. Zato treba jedan mali razmak. A onda, znači ... Znači nikog nije bilo u Celinama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nije nikog bilo u Celinama ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... osim ove tri vatrene tačke ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... iz kojih su pobegli kad ste uništili te tri tačke?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta ste sad zatekli kad ste u te kuće ušli? Šta ste tamo zatekli?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači ja sam samo prošao pored tih kuća i video sam, znači one su bile klasično pripremljene, kao, kako da objasnim, znači to je pripremljena kuća u inženjerskom smislu za dejstvo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U inženjerijskom smislu?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da. Znači ojačana džakovima, ojačana drvenom građom, znači da bi sprecila dejstvo našeg naoružanja, da bi sprecila dejstvo po toj kući. Znači puškom i klasičnim naoružanjem nije mogla da se uništi ta vatreна tačka. Znači samo jačim sredstvom je mogla da se uništi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koji je kalibar sredstva koji ste vi upotrebili?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: 20 milimetara, odnosno 30 milimetara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle to je, to je praktično najmanji kalibar artiljerijskog oruđa.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, svedok o kome govorite je takođe to rekao, odnosno rekao je da je uništena džamija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kao što vidite, gospodine Robinson, u selu Celine, odnosno zaseoku Celine .... Ovo je veoma krupna razmra. Ovde se na karti čak vidi svaka zgrada. Ne svaka kuća, nego i svaka zgrada, znači i štala i nastrešnica i bilo šta. Dakle sve je na toj karti. Vi i sami možete da vidite kako to izgleda. Nikakve džamije tu nema. Uostalom potpukovnik i kaže da u selu nije bilo nikakave džamije. Imate crvenu tačku ovde u Velikoj Kruši gde se vidi džamija. Ova karta kad se čita može se jasno videti na njoj svaki deo. Možete li vi da pokažete koje su te tri kuće otprilike na ovoj karti, koje su te tri kuće bile utvrđene na koje ste vi dejstvovali ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da završim. Generalno govoreći vaš stav je u skladu sa vašom tezom odbrane u odnosu na sve ove napade na sela. Međutim, ovo je jasna kontradikcija, jer kada se radi o tome da li je to džamija ili nije, ja bih rekao da je bitno da se to proveri sa neke nezavisne strane i nadam se da ćemo da imamo neke dokaze u vezi sa tim pitanjem, gospodine Najs (Nice). Mora da postoji način da se proveri da li je tu bila džamija ili ne.

TUŽILAC NAJS: Mi ćemo da govorimo o tome u unakrsnom ispitivanju, da li je tu bila džamije i to se nalazi u izveštaju gospodina Ridlmajera (Andras Janos Riedlmayer).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako Tužilaštvo poverava svedocima onda uopšte se ne sekiram da gospodin Najs može da nađe koliko god hoćete svedoka da potvrde da je tamo bila i katedrala svetog Petra iz Rima (Rome), ali ova karta nije crtana, nije crtana ... Ovo je geografska karta krupne razmere koja je pravljena ranije, sama karta, topografska karta i na njoj su svi objekti koji ulaze na topografsku kartu. Ona je sama po sebi dokaz. Što bi neko uveo džamiju u Velikoj Kruši, a ne bi uneo u Celini? To je stručno nemoguće uraditi. Molim vas, pogledajte, pokažite ... Da li možete da se setite tačno .... Dakle, evo, ovde se vidi koliko ima zgrada. Mogli bismo čak pažljivijim gledanjem i da ih sve prebrojimo u Celinama, ali nećemo ih brojati. Vi ste rekli da je dvadesetak kuća. Očigledno čak i manje. E sad recite, možete li da pokažete na karti detaljno s koje ste strane vi bili i gde su bile te tri kuće iz kojih se otvarala vatrica ... Koje su bile utvrđene, te tri utvrđene kuće iz kojih se otvarala vatrica?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ja sam bio u rejonu negde oko trigonometra 440, a to su ove zadnje tri kuće sa severozapadne strane Celina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste vi bili? Nisam razumeo.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Tu, negde u blizini rejona trigonometra 440.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A ove ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: A ove kuće su na krajnjem severozapadu Celina bile.

prevodioci: Molimo da govornici ne govore u isto vreme.

SUDIJA ROBINSON: Ponovo vas molimo da pravite pauzu između pitanja i odgovora i vi, gospodine Miloševiću i vi, potpukovniče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas zadržite mapu na grafoskopu. Na koju stranu su oni pucali i gde su se nalazile sve naše jedinice na koje su, na koje su sve otvarali vatru? Mogli su da otvaraju na vas i na druge.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, pokažite gde su bile naše jedinice?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Jedinica koja je zaustavljena, znači nalazila se na putu s leve i desne strane puta Bela Crkva - Celine. Znači ona je bila negde tu u rejonu trigonometra 414, znači na raskrsnici ovih puteva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad ona je, znači, zaustavljena vatrom iz tih kuća.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi ste te tri utvrđene kuće uništili.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I više ništa tu nije ni bilo.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nikakvog drugog dejstva nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A šta kažete o ovoj izjavi gospodina Selihija da te ljude kojih tamо, kako kažete, nema, da su ih formirali u liniju i marširali i držali ih na nišanu? Jeste li vi nekoga negde terali i držali na nišanu uopšte u toku te antiterorističke akcije, ne samo u Celinama, nego bilo gde?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači, gospodine Miloševiću, znači sve vreme, znači vođenja te protivterorističke akcije, znači od 25. matra, zaključno sa 27. martom, do kad sam izbio u rejon sela Mamuše, nigde nisam naišao ni na jednog meštanina. Znači nailazili smo samo na teroriste koji su otvarali vatru na nas i čim smo, znači, razbili te terorističke grupe, oni su napuštali ta mesta i odlazili u naseljena mesta, najverovatnije u Neprebište ili Mamušu. Prvo stanovništvo na koje sam naišao, to je bilo u selu Mamuša.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Selo Mamuša je veliko selo.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, veliko selo.

SUDIJA KVON: Gospodine Sel, možete li da nam pokažete položaje te tri kuće na ovoj karti?

SVEDOK SEL: Znači to su ove tri kuće kod slova "E".

SUDIJA KVON: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz njih je vatrom zaustavljena grupa naših vojnika koji se kreću ovom, ovom ... U zoni ovog puta na zapadnoj strani, a vi ste više na severozapadu od njih.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja se nadam da ste to sasvim detaljno objasnili i kao očevidec i kao učesnik. E sada ... Neću vas pitati ovo šta ovaj svedok govorio da su na nekom punktu držali ruke šest sati iznad glave, mada ja ne znam da li postoji čovek koji to može fizički da tako nešto uradi i mnogo kraće vreme, ali neću time da se bavim. Ovaj svedok takođe tvrdi, to je na istoj toj stranici koju sam već citirao, da je ... Molim da imate u vidu datume, znači 26. marta oko 7.00, 8.00 grupa od preko 40 policajaca došla do šume Pisjak gde se skrivalo oko 5.000 do 6.000 izbeglih ljudi i uz pretnju oružjem otela novac, nakit i lične isprave. Znači 5.000 -6.000 ljudi stoji i došlo je 40 policajaca i sad od njih otima novac, nakit i lične isprave 26. marta oko 7.00, 8.00. Molim vas, da li su ovakve tvrdnje istinite? Da li su ove tvrdnje istinite?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, te tvrdnje ... Ne znam na čemu se one zasnivaju i sve, kažem, da sam naišao na tako nešto, nisam i ne bih dozvolio da se tako nešto uradi. Znači omogućio bih tim meštanima, da sam naišao na njih, bezbedan prolaz i odlazak sa teritorije gde se izvode borbena dejstva. Ali ponovo ponavljam, znači nigde, za sve vreme izvođenja protivterorističke borbe, nismo naišli na meštane, barem moja jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A drugi svedok, Agim Zećiri (Agim Zeqiri) iz Orahovca, navodi da je konvoj sa izbeglicama sačinjavao otprilike 4.000 ljudi, da je bio praćen od strane Vojske Jugoslavije u pravcu Albanije. Molim vas da li je Vojska Jugoslavije, da li je neka jedinica Vojske Jugoslavije ili policije da vi zнате pratila neki konvoj u pravcu Albanije?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To mi nije poznato, gospodine Miloševiću, jer u tom vremenu naša jedinica se nalazila u ovom rejonu i izvodila ovaj zadatak, a kasnije se nalazila na linijskom obezbeđenju državne granice. Znači nigde u zapovesti koju sam dobio od prepostavljenog nije bilo niti propisano niti naređeno da sprovodimo neke konvoje. Znači uopšte mi to nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, potpukovniče, ja razumem, samo vodite računa, ovde nije bitno samo šta je pisalo u zapovesti, nego da

li se nešto stvarno i desilo, jer se može desiti i mimo zapovesti. Da li je vojska uopšte nekoga pratila ili naređivala da neko odlazi u Albaniju?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nije, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznat bilo koji sučaj, a vi ste, kažete, bili i na državnoj granici, obezbeđivali deo državne granice, da su naše snage isterivale stanovnike da idu preko granice u Albaniju?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, nijedan slučaj mi nije poznat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U paragrafu 66 pod (C) koji se odnosi na Malu (Krushe e Vogel) i Veliku Krušu navodi se da je 25. marta 1999. godine, to je, znači, tu, na istoj ovoj karti, koliko vidim i ova Velika Kruša, na istoj ovoj karti gde su i Celine, da je 25. marta 1999. godine, snage Srbije i Jugoslavije napale sela Mala Kruša i Velika Kruša, opština Orahovac. Je l' to tačno?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nije tačno. Ja sam po zadatku, znači po izvršenoj ... Po razbijanju terorističkih grupa u selima Brestovac i Mala Hoča, u Maloj Hoči sam primio zadatak, znači negde popodne, da se javim komandantu bataljona u rejon trigonometra 450 radi prijema zadatka za naredni dan i znači tada sam i prošao kroz Nogavac i video sam da nije bilo nikakvih dejstava po Nogavcu niti sam primetio meštane u Nogavcu i komandantu sam se javio u širi rejon trigonometra 450. Pošto je već pao mrak, primio sam zadatke i rasporedio jedinicu, znači, u tom rejonu da prenoći. Znači nikakvih dejstava u toku noći ili dana nije bilo prema Velikoj Kruši ili Maloj Kruši.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Nećemo se na tome zadržavati. Neću ni da se ... Nastojaću da uštedim vreme i neću ni da vas pitam onda o ovim raznim svedočenjima o tome. Zadržaćemo se sad kratko na Retimlju. Retimlje je u opštini Prizren, D300, tabulator 337, je prihvaćen 5. jula, sadrži mapu Retimlja. Ja će vas zamoliti, potpukovniče, da pojasnite ovu mapu obeleženu kao "Retimlje".

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači, gospodine Miloševiću, ovo je raspored naših dñaga na dan 26. marta 1999. godine za nastavak protivterorističke borbe prema Donjem Retimlju (Retime e Ulet), jer je jedinica išla na tom pravcu. Znači ovo je raspored naših snaga u 12.00, jer pre toga smo razbili terorističko uporište u Randubravi, a onda smo nastavili pokret prema Donjem Retimlju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad, molim vas, recite da li je Retimlje bilo terorističko uporište? Da li je ispred i u samom i/ili u samom selu bilo utvrđenih objekata?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Donje Retimlje je bilo izuzetno jako terorističko uporište. Znači na osnovu pronađenog naoružanja kada smo zauzeli to uporište, na osnovu pronađenog naoružanja, uniformi, opreme i svega, tu se nalazila grupa negde oko 100, 120 ljudi. Na Donje Retimlje dejstvovala je borbena grupa 1 koja se kretala iz pravca Pirana. Međutim, ona je zaustavljena jakom vatrom i zaustavljena je iz Donjeg Retimlja, a ja sam iskoristio jednu uvalu i uspeo sam neprimećeno da priđem sa severozapadne strane Retimlja, sa strane koju oni nisu bili obezbedili. I tek kad su me primetili sa tornja džamije, otvorili su vatru na mene.

prevodioci: Molimo da govorite malo sporije.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači uspeo sam neprimećeno da im priđem sa tehnikom, sa severozapadne strane, negde pko 300 do 400 metara od uporišta i tada su me uočili sa džamije i sa džamije je otvorena mitraljeska vatra na mene. Znači mitraljezom sa tenka dejstvovao sam po mitraljezu koji je dejstvovao na mene. Znači čim oni ne poštuju taj verski objekat, za njih nije verski objekat, za mene je to vatrena tačka sa koje se dejstvuje na mene, ja sam uzvratio vatru, ali vatru sam uzvratio mitraljezom sa tenka. Znači to je kalibar 12,7 milimetara, a istim takvim mitraljezom dejstvovali su oni na mene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo sporije govorite, jer vidim da transkript ne može da vas prati.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Potom su otvorili vatru iz protivoklopnih oruđa, otvorili su vatru na moje tenkove i tu sam prvi put upotrebio tenkove. Znači sa tri granate uništio sam njihova tri protivoklopna oruđa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta su to ta "protivoklopna oruđa"? Dakle oni su otvorili iz kakvih protivoklopnih oruđa vatru na vaše tenkove?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To su bestrzajni topovi 82 milimetra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bestrzajni topovi 82 milimetra.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da. Tada sam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde su se nalazili ti topovi?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Oni su se nalazili sa zapadne strane ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' možete da pokažete na mapi, na ovoj mapi?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači sa zapadne strane ulaska u selo Donje Retimlje. Znači oni su tu negde bili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu se oni nalazili negde u nekom fortifikacijskom objektu ili nekom zaklonu ili na koji način ... Odakle su oni dejstvovali na vas?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Oni su dejstvovali na mene iz utvrđenih zaklona. Znači to su fortifikacijski zakloni, inženjerski napravljeni i urađeni. Nisu se nalazili u blizini stambenih objekata ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas sporije, molim vas sporije. Ja vidim da vas uopšte ne može da prati transkript.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači te utvrđene vatrene tačke nisu se nalazile u blizini stambenih objekata, niti ovih drugih objekata, već su se nalazile na ulasku u selo. Znači odatle su mogli da ispolje dejstva na naša oklopna vozila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to, inače, top taj koji je protiv vas ... Ti topovi koji su protiv vas dejstvovali, da li su to inače efikasna oruđa za uništenje oklopnih vozila?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To su izuzetno efikasna oruđa ako je ljudstvo obučeno i sve da uništiti bilo koje oklopno vozilo. Znači sve zavisi od obučenosti posluge.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I oni su otvorili vatru iz tih topova 82 milimetara na vaše tenkove.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, da. I tada sam, znači, prvi put uzvratio tenkovskom vatrom i razbio sam, znači uništio sam ta tri topa i više dejstva, znači artiljerijom, ne artiljerijom nego tenkovskim topovima i protivavionskim topovima, nije bilo nikako po naseljenom mestu, jer čim su te vatrene tačke uništene i shvatili su da smo im udarili u bok, oni su pobacali naoružanje i pobegli prema Neprebištu i tek negde oko 17.00 sa jedinicom sam ušao u Donje Retimlje. Znači tada sam ličnim uvidom, znači

ustanovio da je to izuzetno jako, utvrđeno uporište bilo. Put, znači, Donje Retimlje - Pirane je bilo zaprečeno protivoklopnim minama. Sa leve i desne strane puta pronašao sam negde oko 30 i nešto mina usmerenog dejstva, protivpešadijskih mina, usmerenog dejstva na električno dejstvo.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, koji je to tačno paragraf u optužnici?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Moram onda da potražim optužnicu, jer ja sam pitao u vezi sa Retimljem.

SUDIJA ROBINSON: Potpukovniče, znači prvo je otvorena vatra na vaše snage i to iz džamije, a vi ste onda vatru uzvratili. Da li je to vaša verzija?

SVEDOK SEL: Da, da. Vatra je otvorena sa minareta gde su ... Odatle su me i osmotrili. Gore su imali mitraljez i s njim ... Iz njega su otvorili vatru na mene.

SUDIJA ROBINSON: A kad ste vi uzvratili vatru, da li vam je poznato da li je neko ubijen ili povređen?

SVEDOK SEL: Ne, nije niko, jer gore smo pronašli samo tragove. Znači pronašli smo čaure i municiju za taj mitraljez njihov. Znači oni su taj mitraljez spustili dole, jer nismo imali ... Mi toliko brzo ne možemo da nastupamo zbog opasnosti od mina i malo sporije smo napredovali. Znači da smo tek negde oko 17.00 ušli u Donje Retimlje. Znači da su imali dovoljno vremena da oni koji su preživeli, odnosno oni koji su bili ranjeni, da skinu mitraljez sa minareta i da napuste selo.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite, molim vas, ovde ste pokazali na mapi, ovo, Retimlje ... Samo da se razumemo, vi ste na vatru sa minareta odgovorili vatrom iz mitraljeza?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na vatru iz topova 82 milimetara koji su gađali vaše tenkove, odgovorili vatrom iz tenka?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I tu ste uništili ta njihova tri topa?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da. I više nije bilo otvaranja vatre, znači sve vreme. To je prvi put da sam upotrebio tenkovske topove. Znači više uopšte nisu bili upotrebljavani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Za dan 25. mart vi ste imali ...

To je ova mapa Retimlja, je l' tako, nju smo sad gledali?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne. Ovo je 26. mart.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kod mene ... Kod mene je ova ... Mi imamo nekoliko, nekoliko mapa Retimlja. Imam i 28. i 27. Samo da vidim. Da, 26. je ta koja je kod vas. Te su mape uvedene, pa ih ja neću dalje ... Sad ste objasnili ovo na njima, pa ih neću dalje zadržavati. A recite, molim vas, da li ste vi u vašoj izjavi koju ste 24. decembra 2002. godine napisali, a koja se odnosi na dejstva vaše jedinice u periodu od 25. do 28. marta opisali ove događaje, makar u naj ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Sve ove događaje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... makar u naj ...

TUŽILAC NAJS: Molim referencu i da to vidimo na grafskopu, jer ne možemo na ovaj način da se bavimo izjavama.

SUDIJA ROBINSON: Molimo referencu, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vi imate to u broju, pod brojem 14 u dokumentima, ovu izjavu, a to je D300, tabulator 388. To je označeno za identifikaciju na zahtev gospodina Najsa. Nije prihvaćeno, zato što ... Ne sećam se više koji mu je bio prigovor, ali evo, sad imamo svedoka koji je, koji je dao tu izjavu.

SUDIJA ROBINSON: Sada je na grafskopu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo stavili smo je na grafskop. Ovde piše da ste bili po činu major, piše "Major Sel Janoš", vaša vojna pošta i dejstvo jedinice u vremenu od 25. marta do 28. marta 1999. godine. Dakle,

da li ste vi u izjavi, u ovoj koja je sad pred vama, koju ste dali, u najgrublјim crtama otprilike rekli ovo šta ste i ovde rekli?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, da. Ove izjave su uopšteno date, znači na osnovu zahteva prepostavljene komande i ova je konkretno izjava za 25., znači za dejstvo dana 25. marta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li ste u izjavi od tog 24. decembra 2002. godine koja govori o dejstvima jedinice na dan 26., opisali te događaje na način kao što ste to danas uradili?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, da. U potpunosti sam opisao te događaje, s tim da nisam, ovaj, naveo sve ono šta se konkretno dešavalo, jer uopšteno sam dao tu izjavu. Znači u kratkim crtama, u cilju stvaranja slike i izrade potrebne dokumentacije na zahtev komande.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to sad ova izjava za koju vas pitam? Ona je kod vas pod brojem 16 u dokumentima, a ovde je uvedena D300, tabulator 399, takođe za identifikaciju. Molim da se i ta izjava stavi na grafoскоп da bismo imali te reference. Ovde piše, ovo je krtatka izjava: "Pošto su jak otpor šiptarske terorističke snage pružale sa ekonomije u selu Donje Retimlje", vi ste to sad opisivali, "iskoristio sam jednu uvalu i uspeo neprimećeno da priđem selu Donje Retimlje sa severozapadne strane na oko 100 metara. Tada su me primetili, najverovatnije sa džamijske i otvorili vatru. Borba je trajala oko jedan sat" i onda kažete da su najverovatnije pobegli ka selu Mamuša.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sad ovde kažete šta ste našli pretresom: "Veću količinu oružja, automatske puške kineske proizvodnje, municiju, mine za minobacač 60 milimetara, tromblonske mine, eksploziv". Molim vas, opišite malo kako je izgledalo ... Vi gorovite: "Oko sela su bili iskopani rovovi i zakloni, a u zidovima oko kuća otvorene puškarnice". Opišite šta ste ... Kako je izgledalo to? Znači rovovi, zakloni, otvorene puškarnice na zidovima kuća i tako dalje. Budite ljubazni pošto vi sad uživo ovde svedočite, opišite šta ste tamo zatekli i šta ste videli, a povežite to sa onim pitanjem koje sam vam postavio prethodno, u kojoj meri ste videli da je Retimlje bilo utvrđeno mesto i u fortifikacijskom smislu, vojničkom smislu, za dejstva?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Donje Retimlje je bilo klasično u potpunom smislu, znači inženjeriski urađeno za odbranu, za kružnu odbranu. Znači

ima uređene saobraćajnice, rovove, zaklone za bestrzajne topove, zaklone za minobacače, zaklone za mitraljeze. U zidovima su bile ... Zidovi oko kuća su bili razbijeni, koji su bili okrenuti prema putu, su bili razbijeni i ostavljen toliki prostor za piškarnicu, znači za dejstvo iz streljačkog naoružanja i ujedno za osmatranje, znači onog puta koji ide iz Pirana radi aktiviranja ovih protivpešadijskih mina i protivoklopnih mina. To je, što je malo čudno, znači prvi put sam naleteo na te protivpešadijske mine usmerenog dejstva, ručne izrade. Svaka mina je imala negde oko dva kilograma presovanog trolila. Znači to su trolinski meci od po 200 grama. Po 10 metaka je bilo u toj mini, a taj ubitačni deo mine sačinjavala je isečena armatura, znači od šest, šestica, šest milimetara prečnika, šest milimetara, osam milimetara. Bila je puna šrafova, eksnera starih, znači što bi prema našim snagama ... Jer ta borbena grupa 1 je bila zaustavljena, znači nije mogla da napreduje prema Donjem Retimlju da izvrši svoj zadatak, da ja bočnim dejstvom nisam uspeo da razbijem to uporište, oni bi bili izuzetno mnogo pogodjeni. Tada sam prvi put naleteo na te mine i mogu da kažem da je to izuzetno dobar stručnjak organizovao tu odbranu. Znači vidi se da je bio ili pripadnik bivše naše jedinice ili je bio negde na školovanju, jer zakloni, rovovi i saobraćajnice su, znači, urađeni po svim onim standardima i propisima vojničkim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite ...

SUDIJA KVON: Gospodine Sel, moram da vam kažem da vi počinjete sa odgovorom dok mi još slušamo prevod pitanja gospodina Miloševića. Molim vas lepo da imate na umu da morate prvo da sačekate, a pre nego što počnete da dajete odgovor. Recite nam da li je Retimlje ili Donje Retimlje u opštini Orahovac ili u opštini Prizren.

SVEDOK SEL: Ja mislim da je Donje Retimlje u opštini Orahovac. Uostalom nisam ni vodio računa da li je to opština Orahovac, Prizren. Znači ja sam dobio zadatak i radio sam po zadatku, mene nije zanimalo koja je to opština.

SUDIJA KVON: Hvala. Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde kažete u izjavi da su na tornju džamije pronađene čaure i nešto municije, to šta nisu mogli u žurbi da ponesu. I sada kažete: "Stanovništvo nisam zatekao u selu".

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, nije bilo nijednog meštanina ... Znači tu smo pronašli dosta, znači, uniformi, razbacane uniforme, krvavih tragova, međutim što je čudno, u svim ovim dejstvima nismo našli nijednog ranjenog ni mrtvog terorista. Znači sve su oni to na vreme i prebacili na neko sigurnije mesto. Oni koji su bili ranjeni, oni su se presukli u civilna odela i priključili u prva nastanjena mesta. Znači sami meštani Mamuše su mi priznali da je dosta terorista iz Retimla došlo kod njih i da među njima ima i ranjenih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to onda izgleda, potpukovniče, da kad je selo tako utvrđeno, da u njemu nije bilo civilnog stanovništva, u stvari, ni kad ste vi krenuli na to selo?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, nije bilo stanovništva. Znači videli bi se tragovi da je bilo stanovništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi primetili da beži neko od stanovnika za vreme tih dejstava?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, jer selo se nalazi na takvom mestu, znači da ima pozadi uvalu i šumu i put. Ali primetili bi se, meštani bi se primetili, u svakom slučaju bi se primetili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To kad ste prilazili selu biste prometili, ali kad ste ušli u selo nijednog meštanina nije bilo?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nijednog meštanina nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je u selu kuća bilo tako utvrđeno? Rekli ste: rovovi oko sela, utvrđeni položaji za ove topove i minirani delovi protivpešadijskim i protivtenkovskim minama, a koliko je bilo ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači sve ove kuće koje su se nalazile u zahвату glavnog puta sa leve i desne strane, znači to je negde oko desetak kuća, sigurno, možda i više, bilo je pripremljeno za neposrednu odbranu, a ispred njih su se, znači, nalazili rovovi, saobraćajnice i u slučaju pada tih rovova i saobraćajnica, oni bi se povukli u te utvrđene kuće iza tih zidova, odakle bi otvarali vatru po nama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je samo ta strana sela prema kojoj ste vi nailazili bila utvrđena ili je i dalje u dubini sela ili možda na drugoj strani bilo takođe nekih utvrđenih tačaka?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: I dalje u dubini isto bilo je utvrđeno isto toliko, međutim oni su bili faktički njihovi rezervni položaji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li to znači da su se utvrđivali sa one strane s koje su vas očekivali?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se nalazi na suprotnoj strani?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Na suprotnoj strani su imali, znači, uređena skloništa i rezervne položaje za odbranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Samo da vidim da li je ovde ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sada je vreme za pauzu. Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Molim vas nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Potpukovniče Sel, vi ste malopre objašnjavali i opisali šta ste videli i kakva su dejstva bila oko Retimlja i u samom selu Retimlje. Ja ću da vam pročitam šta piše u paragrafu 63 pod (B), samo deo koji se odnosi na sela Donje Retimlje i Retimlje, gde kaže da su snage SRJ i Srbije ... A počinje taj paragraf 63 pod (B): "25. marta" i tako dalje "snage SRJ i Srbije opkolile su selo Pirane tenkovima i raznim vojnim vozilima", ali da se sad zadržimo samo na Retimlju. Kaže: "Snage SRJ i Srbije su zatim započele ofanzivu u okolini Srbice (Skenderaj) i granatirali sela Donje Retimlje i Randubravu. Seljani, kosovski Albanci isterani su iz svojih domova i poslati na albansku granicu". Eto, to piše u vezi sa Retimljem. Vi ste maločas opisali kako je tekla ta aktivnost oko Retimlja. Da li ste vi, dakle, tamo bilo kakvog seljana, seljanina Albanca isterali iz domova?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, znači, ponovo ponavljam: nismo mogli nikoga da isteramo niti da proteramo, zato što nije bilo nijednog meštanina u tim naseljenim mestima. Prve meštane, znači na prve meštane naišao sam 27. popodne, to je u selu Mamuša. Ova sela su bila potpuno prazna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odnosno bile su u njima ove jake ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... terorističke snage.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: ... terorističke snage.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi ovde imamo pod brojem 16 takođe jednu vašu izjavu. I ona je data istog datuma, a odnosi se na dan 26. To je D300, tabulator 399. I on je obeležen za identifikaciju.

SUDIJA KVON: Mislim da je to onaj koji smo malopre videli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, to je ono šta smo prošli. Pa dobro, ja ću tražiti da vi prihvavate ove izjave kad prođemo sve izjave koje imamo od potpukovnika Sela. Imamo pod brojem 18 u dokumentima, u setu dokumenata koji vi imate pred sobom još jednu izjavu. To je D300, tabulator 441, takođe koja je data za identifikaciju. Ovo se već odnosi na 27. Za dan 27. takođe postoji mapa. Ona je tu među ovim mapama koje ste vi imali pred sobom, imate je pred sobom. Ta mapa je za 27. uvedena, D300, tabulator 403. Da li možete da objasnite šta se na toj mapi nalazi?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, znači ovo je početni raspored naših snaga 27. marta u ranim jutarnjim satima, znači u 6.00 za nastavak protivterorističke akcije prema Neprebištu i Samodraži (Samadrexhe). Znači naša jedinica, odnosno moja jedinica imala je konkretno zadatku da nastavi dalje dejstvo prema Neprebištu i razbijanje terorističkih snaga u tom rejonu. I dalje, na ovoj karti raspored naših snaga 27. marta u 18.00 kada sam se zaustavio sa svojom jedinicom ispred Mamuše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovoj vašoj izjavi koja se nalazi pod brojem 18, malopre sam citirao, to je D300, tabulator 411, to je kratka izjava. Kažete: "Zbog zemljišta koje je teško prohodno za tehniku i čestih signala za vazdušnu opasnost, napredovali smo vrlo sporo. Nailazio sam na slabiji otpor šiptarskih terorističkih snaga i bačene delove uniformi. Verovatno su se po običaju presvukli u civilna odela i pomešali sa stanovništvom u selu Mamuša". To je ono o čemu ste maločas govorili.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Popodne sam izbio ispred sela Mamuša. Naređeno mi je da se na toj liniji zaustavim. Izviđanjem sam ustanovio da je selo puno civila. Dobio sam zadatak da prekinem dejstva, prikupim jedinicu, prođem kroz selo Mamuša i nastavim put ka selu Bistrižinu". Dakle Mamuša je bila puna civila. Vi ste samo prošli kroz selo.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da. Trebao sam samo da prođem kroz selo, međutim prilikom prikupljanja jedinice i pokreta kolone, došlo je do prevrtanja ovog čelnog tenka u potok, na samom ulazu u selo Mamuša, tako da sam tu i zaustavio jedinicu i prenasio na tom mestu, a otiašao sam po pomoć u selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta predstavlja ova mapa koja je data za 28. mart, takođe koja se odnosi na Retimlje? To je D300, tabulator 415, prihvaćena 5. jula? Samo kratko objasnite?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači na ovoj karti od 28. marta, odnosno mapi od 28. marta 1999. godine, znači po izvršenom zadatku naše jedinice su se, znači, izvukle u predviđene rejone i nastavile su dalje angažovanje po planu upotrebe. Znači konkretno ovde ja sam tačno u 14.00, negde oko dva sata po izvlačenju tenka iz potoka napustio rejon Mamuše i nastavio put za Pirane, odnosno Bistražin, gde se nalazila komanda jedinice. Znači ovde je detaljno prikazano, znači po izvršenom zadatku, naruštanje ovog rejona i odlazak na izvršavanje zadatka po prvočitnom planu upotrebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To pokazuje i ova mapa koja se odnosi na 28. ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... a vi ste u vezi sa 28. takođe dali jednu izjavu. Ona je u ovoj zbirki dokumenata koja se nalazi pred vama, označena brojem 20, a to je inače D300, tabulator 419, takođe obeležen za identifikaciju. Vi govorite: "28. marta 1999. godine (četvrti dan dejstva) po izvlačenju tenka iz provalije i izvršene popune gorivom, oko 14.00 sa jedinicom sam izvršio marš pravcem selo Mamuša - Pirane - Zrze (Xrxe) - Bistražin. Selo Bistražin je bilo nastanjeno i nije bilo nikakvih međusobnih problema i sukoba".

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu li to sve te izjave koje ste vi dali?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, sve su to izjave koje sam dao na zahtev ekspertskega tima, odnosno na zahtev prepostavljene komande.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Gospodine Robinson, pošto su ove izjave bile uvedene za identifikaciju, sad smo ih prešli sa svedokom. One su uvedene za identifikaciju prilikom svedočenja generala Delića. Moj zahtev sad je da ih uvedete u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Da, oni su usvojeni.

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, vi niste pomenuli broj 7. Naravno na vama je da to učinite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da vidim ... Molim vas pogledajte u ovoj vašoj fascikli broj 7. To je vaša izjava koja se odnosi isto na, uvek je isto. Dejstvo jedinice 25. marta. To se odnosi na Belu Crkvu. Mi smo brzo prošli preko Bele Crkve, pa sam ja to propustio. Hvala, gospodine Kwon (Kwon). To je, takođe, vaša izjava. Da li prepoznajete tu izjavu?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, da. To je moja izjava, znači koja je data za period 25. mart ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači kad sam krenuo na izvršenje zadatka, odnosno kad sam primio zadatak i krenuo na izvršenje zadatka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ovde kažete: "Zbog problema sa jednim vozilom", verovatno vas je to malo usporilo, "u rejon sela Bela Crkva stigao sam oko 5.30 i bez zadržavanja prošao kroz njega u vozilima. Nisam primetio civilno stanovništvo niti tragove dejstava".

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: I onda kažete: "U toku dana sam vršio pretres terena na pravcu Brod - Brestovac i nisam se vraćao u selo Bela Crkva". Vi ste o tome svedočili tako da vas o tome više neću pitati, a, gospodine Robinson moj zahtev je takođe da se i ova izjava potpukovnika Sela uvrsti u dokazne predmete.

SUDIJA ROBINSON: Da, to je usvojeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nekoliko pitanja ču vam postaviti o području Đakovice. Najpre da vas pitam da li je rejon Đakovice bio značajan za terorističke snage?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Rejon Đakovica, konkretno gledajući dok sam boravio тамо, bio je veoma značajan za teroriste, jer on je pružao главну комуникацију. Налазио се на комуникацији која је омогућавала несметан пролаз, значи контролу територије са њихове стране и фактички ко је држао те puteve i pravce, mogao je da kontroliše i teritoriju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ste vi upoznati sa stanjem u Đakovici za vreme rata i u tom rejonu Đakovice?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Pa u samom gradu Đakovica nije bilo toliko tih terorističkih snaga, međutim okolna mesta, као што су Smonica (Smonice), Ponoševac (Ponoshec), Nec (Nec), Šišman Ravní, Šišman Boks (Shishman Baks), Popovac (Popoc) су била њихова упориšta. Jedno od најјачих упориšта њихових је била Smonica, barem у рејону одговорности наше јединице.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se u paragrafu 63 pod (H) navodi da je: "Do marta 1999. godine", znači do marta 1999. godine, "broj stanovnika u gradu Đakovica značajno porastao zbog velikog broja interno raseljenih lica koja su napuštala svoja sela bežeći pred namernim granatiranjem od strane snaga SRJ i Srbije tokom 1998. godine i bežeći od oružanih sukoba između tih snaga i UČK (OVK, Ushtria Clirimtare e Kosoves)". Jeste vi lično bili prisutni u Đakovici u to vreme?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Jesam, gospodine Miloševiću, bio sam u то време u Đakovici sa јединicom, односно bili smo van Đakovice. U Đakovici nam je bila baza. Međutim, то шта се navodi ту је тачно. Meštani су напуštali та okolna mesta, međutim nije bilo nikakvog granatiranja ... Zbog granatiranja ... Ja ne znam тaj pojам, pojам "granatiranje" mi nije poznat. Znači nisu бежали zbog naših dejstava, već su бежали zbog pritisaka terorista koji su ih non-stop angažovali за teške fizičke radove, за izradu zaklona, fortifikacijskih objekata. Onda ih prisiljavali на druge ispomoći novčanim sredstvima, hrani, да ih ispomažu. I meštani су сами напуštali та mesta zbog тих stalnih pritisaka i pretnji njihovih, ovaj, да bi radili за njih. I onda ко је могao да доде u grad Đakovicu, тaj је дошао. Konkretno u Smonici nismo zatekli nijednog meštanina. U Ramocu (Ramoc) smo našli meštane i сами meštani су mi pričali, пошто sam ja ... Znači пошто sam se nalazio u selu Ramoc jedno време, сами meštani су mi priznali, u priči su mi priznali

sve i izneli da su im teroristi stalno pretili, da su ih stalno angažovali za teške fizičke radove, zatim slali ih u Albaniju po naoružanje. Ako nisu išli, uzimali su im sinove i njih prisiljavali da rade za njih i da donose naoružanje. Odnosno plaćali su im određene novčane iznose, ako ne bi pristali na te uslove.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To jest, ovi koji su hteli da se oslobođe tih obaveza, morali su to da plate.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To mislite na građane?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, da. Na meštane tih okolnih mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Tu se dalje navodi u tom istom paragrafu da je stalno kretanje tih interna raseljenih lica pojačano nakon 24. marta: "Nakon nasilnih proterivanja u gradu Đakovica mnoga interna raseljena lica vratila u okolna sela iz kojih su ih snage SRJ i Srbije ponovo proterale". Jesu li vam poznata neka nasilna proterivanja u gradu Đakovici?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nisu mi poznata nikakva nasilna proterivanja, jer ja sam kroz grad prošao negde oko dva sata, znači periferijom grada sam prošao sa tehnikom kad sam krenuo na izvršenje zadatka. Nisam primetio, znači, nisam primetio nikakav pokret meštana, niti proterivanje, kako se navodi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda su oni bežali u selo, pa su, kažu, onda su ih naše snage ponovo proterale iz tih sela. Da li išta o tome znate?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, normalno je da će ljudi da napuštaju svoja mesta zbog sigurnosti od dejstva NATO avijacije, jer NATO avijacija je 24. marta počela da dejstvuje po gradu Đakovici, jer već uveče u 20.00 ispoljena su dejstva NATO avijacije po kasarni u Đakovici koja je ... Po našoj kasarni u Đakovici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, to je poznato i ja vas na tome neću zadržavati. O tome je nekoliko svedoka govorilo. Da vas pitam još samo nekoliko stvari. U paragrafu 63 pod oznakom (ii), navodi se da su: "U ranim jutarnjim časovima 27. aprila 1999. godine snage SRJ i Srbije krenule u veliku ofanzivu na doline Caragoj, Erenik i Trava, opština Đakovica, u namjeri da isteraju stanovništvo iz tog kraja". Da li vi nešto o tome znate? Samo vas

pitam, jer ste vi bili u tom rejonu, da li nešto znate o tome što se događalo 27. aprila 1999. godine u dolinama Caragoj, Erenik i Trava?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, u tom periodu moja jedinica se nalazila na obezbeđenju državne ... Linijskom obezbeđenju državne granice u rejonu Maja Kraljica, Ćafa Vanes i po dubini Guska. Znači u ranim jutarnjim satima 27. aprila, grupa terorista jačine osam do 10 ljudi pokušala je da se probije preko rejona odbrane moje jedinice prema državnoj granici i pobegne za Albaniju. Tom prilikom ranjena su dva pripadnika moje jedinice. Grupa je razbijena i ona se vratila nazad, znači u taj rejon odakle je i došla, a o dejstvima, znači, u tom rejonu nije mi ništa poznato, jer moja jedinica nije učestvovala u takvim dejstvima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je jasno. Dakle iz tog rejona kada su ta dejstva počela, grupa je pokušala da se probije preko vašeg rejona odbrane i morala da se vrati.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da. Grupa je razbijena i morala je da se vrati nazad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je išta poznato o toj koncentraciji terorističkih snaga u dolinama Caragoj, Erenik i Trava?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nije mi poznato ništa, jer nisam išao u taj rejon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U paragrafu 105 optužnice stoji da je: "Pored prisilnog proterivanja kosovskih Albanaca od 24. marta 1999. godine, snage Savezne Republike Jugoslavije i Srbije učestvovale su u brojnim ubistvima kosovskih Albanaca i na brojnim lokacijama uključujući: Belu Crkvu, Malu Krušu, Đakovicu", ovde su "Veliku Krušu, Đakovicu", sad vam ne čitam sva ova mesta, već samo ona gde ste vi, u stvari, bili. Znači: Bela Crkva, Mala Kruša, Velika Kruša i Đakovica. Molim vas, da li su snage, da li je naša voska učestvovala u nekakvim, kako se ovde kaže, brojnim ubistvima kosovskih Albanaca u tim mestima?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: O tome mi, gospodine Miloševiću, nije ništa poznato. Prvo, takav zadatak moja jedinica nije nikada dobila i ja ne bih ni izvršavao takav zadatak, jer kosi se sa svim pravilima i propisima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je vojska, da postavim pitanje iz jednog drugog ugla, u bilo kom pogledu primenjivala silu i pretnju da bi prisilila kosovske Albance da se sele?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi, s obzirom na svoju poziciju u vojsci, ikad čuli o nekoj takvoj nameri ili nekom planu da se ... Ili bilo kakvoj aktivnosti koja bi mogla da se poveže sa prisilnim proterivanjem kosovskih Albanaca?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nisam to nigde čuo, niti video.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste pomenuli u nekoliko navrata u toku svedočenja MUP, kakvi su bili odnosi između vas i policije na terenu na kome ste vi delovali, na kome ste vi imali svoje aktivnosti?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, znači sa MUP-om smo, znači sa tim jedinicama s kojima sam sarađivao i sadejstvovao imali smo izuzetno dobru saradnju. Znači izvodili smo zajedničke te protivterorističke akcije i međusobno smo razmenjivali podatke i razmenjivali te podatke o situaciji na terenu. Znači nikakvo pravo komandovanja nad njima nisam imao, ali radili smo na istim zadacima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su vaši prepostavljeni, kao i vi, imali svakodnevne informacije sa terena šta se događa?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Moja obaveza, gospodine Miloševiću, kao komandira čete, odnosno te jedinice kojom sam komandovao, bila je da svakodnevno, odnosno u svakom momentu upoznajem prepostavljenog komandanta, odnosno komandanta jedinice o situaciji u jedinici i na terenu, u cilju sticanja prave slike na terenu i preduzimanja adekvatnih mera na realizaciji daljih zadataka. Znači u svakom momentu preko kurira, sredstava veze ili ličnim kontaktom moj prepostavljeni je imao podatke o radu jedinice, odnosno o stanju na teritoriji gde je moja jedinica bila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije bilo izuzetaka o tome da niste davali svakodnevno i blagovremeno sve informacije o stanju na području na kome je vaša jedinica izvršavala zadatke?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nije bilo izuzetka. Znači to je bila stalna obaveza i zadatak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Među ovim optužbama se često govori o tome, na primer, u tački 53, ali nije to jedina i ja vam zato neću citirati sve te tačke, stalno govori "hotimičnom i široko rasprostranjenom", znači "hotimična i široko rasprostranjena kampanja terora i nasilja uperena protiv albanskog civilnog stanovništva koje živi na Kosovu u Saveznoj Republici Jugoslaviji, koja je sprovedena pomoću snaga SRJ i Srbije, koje su preduzele operacije usmerene protiv kosovskih Albanaca sa ciljem da se značan deo stanovništva protera sa Kosova, u nastojanju da se obezbedi dalja srpska kontrola u pokrajini". Da li je vama bila poznata bilo kakva aktivnost, da ne kažem operacija, ovde se upotrebljava i reč "operacija", bilo kakva aktivnost uperena protiv Albanaca na Kosovu i Metohiji, osim ove protiv terorista, mislim protiv Albanaca, protiv bilo kakvog albanskog stanovništva?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, znači nije mi poznata nikakva aktivnost, niti namerna jedinice za ostvarivanje takvih ciljeva. Sve aktivnosti koje su rađene bile su striktno usmerene na protivterorističku borbu i odbranu državne granice od kopnene agresije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali i u tački 55 se navodi da su: "Snage SRJ i Srbije na nameran način i široko rasprostranjen, sistematski način silom proterale stotine hiljada kosovskih Albanaca iz njihovih domova širom cele pokrajine, namerno stvarale atmosferu straha primenom sile, pretnje silom i delima nasilja". Dakle vaša jedinica se kretala na određenom području, vaša jedinica je izvršavala zadatke na određenom području. Da li je vaša jedinica u bilo kom trenutku u toku rata ili pre rata stvarala neku atmosferu straha, plašila stanovništvo na bilo kakav način? Dakle čak, eto i ako niste pucali, da li ste plašili stanovništvo da biste ih, eto, iselili, isterali i tako dalje?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću, toga nije bilo, čak smo im i obezbeđivali ova mesta kao što sam rekao, mesta Ramoc i ova iznad Smonice, od upada terorista i maltretiranja meštana od njihove strane. Znači nikakvih takvih aktivnosti nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 56 se govori da su: "Snage SRJ i Srbije vodile kampanju uništavanja imovine albanskih civila, tako što su granatirani gradovi i sela, spaljivana i uništavana njihova imovina, kuće za stanovanje, poljoprivredna gazdinatva" i tako dalje. Molim vas, da li ste vi kao oficir Vojske Jugoslavije i vaša jedinica u bilo kom trenutku granatirali gradove i sela, spaljivali i uništavali imovinu Albanaca na području Kosova i Metohije?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, dejstva po gradovima prvenstveno je ostvarivala NATO avijacija. Nikakvih mi dejstava po naseljenim mestima, sem u protivterorističkoj borbi, po utvrđenim vatreñim tačkama, nije bilo. Znači striktno smo dejstvovali i kad smo izvodili protivterorističku borbu i sva druga dejstva koja smo vodili, bila su striktno protiv terorističkih uporišta, odnosno utvrđenih vatreñih tačaka, a ova dejstva, granatiranje i ovo, to je radila NATO avijacija.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, imao sam već priliku da vam kažem da ovakav način iznošenja dokaza praktično nema nikakvog smisla. Vi ste izveli korisne dokaze preko ovog svedoka u vezi sa pitanjima u kojima je on učestvovao. Međutim, ako pitate za njegovo mišljenje o paragrafu 56 koji se tiče stvari u kojima on nije učestvovao, to nije od koristi za vaše iznošenje dokaza. Ukoliko će ostatak vašeg glavnog ispitivanja da bude ovakav, onda vam savetujem da sada prekinete i omogućite gospodinu Najsu da počne sa unakrsnim ispitivanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo ću brzo da prekinem, ali u optužnici su date generalno stvari da su snage Vojske Jugoslavije radile sve to šta sam citirao, pa je korisno kada imamo svedoka koji pripada tim snagama koji je komandovao jednom jedinicom, da znamo da li je on nešto od toga radio, jer on sigurno nije izuzetak. Ja ne mogu da dovedem sve komandire i komandante na Kosovu da ovde svedoče. Vi ste bili na granici, potpukovnič?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko vremena ste proveli na granici u toku rata?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači državnu granicu po planu upotrebe, po završenoj protivterorističkoj borbi, znači poseli smo državnu granicu i tad ... U tom vremenu, od 5. aprila 1999. godine do izvlačenja jedinica sa teritorije Kosova i Metohije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sada, da vam ponovo ne pominjem te tačke o isterivanju Albanaca, da li ste imali mogućnost, znači na toj granici na kojoj ste vi bili, da ustanovite da li su snage Vojske Jugoslavije pratile grupe proteranih kosovskih Albanaca do granice, da su time hteli da ih drže pod kontrolom, njihovo kretanje i tako dalje? Da li išta ste od toga

mogli ... Vi ste bili isti taj koji je na granici i gledate civile koji beže, je l' ih vojska pratila? Je l' ih ona držala pod kontrolom? Je li ona insistirala da oni idu preko granice ili bilo šta slično tome?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Preko rejona odbrane, znači moje jedinice, nije bilo nikakvih niti kolona, niti nasilnog proterivanja meštana. To je brdsko-planinski kraj gde nema ni puteva ni staza. Znači niti sam video, znači niti kod mog desnog suseda ni kod levog suseda tako nešto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste ikada čuli za uništenje dokumenta Albanaca?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste ikada kao oficir dobili bilo kakav nalog da se deportuju Albanci sa Kosova i Metohije?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, nisam nikada primio takvo naređenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste ikada čuli za neki plan o etničkom čišćenju?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi sve vreme imali informacije o događajima na terenu na kome ste vi delovali?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Sve vreme sam imao informacija, znači i preko moje prepostavljene komande kao i od ... Ličnim kontaktom sa levim i desnim susedom, jer svakodnevno smo izmenjivali podatke o situaciji na terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, potpukovniče Sel. Nemam više pitanja, gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Gospodine Sel, da li ste sa vama doneli neke dokumente koji su nastali u vreme ovih događaja?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, znači ja kao komandir čete nemam nikakva pisana dokumenta. Sve izveštaje, znači sva dokumenta koja

sam imao prema prepostavljenoj komandi, dostavljao sam prepostavljenoj komandi koja je i vodila i ratni dnevnik i dnevne izveštaje. Znači ja to u mojoj jedinici nisam radio. Znači svi podaci su išli usmeno direktno prema prepostavljenoj komandi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li kažete da vi, kao komandir čete, niste pravili nikakve pisane zabeleške o tome šta ste radili?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači radio sam pisane zabeleške i dostavljao sam ih prepostavljenoj komandi. Znači to su oni redovni dnevni izveštaji dok smo se nalazili u tim rejonima. Međutim, kad su se izvodila borbena dejstva, tada su išli usmeni izveštaji, a kad smo već poseli po planu upotrebe državnu granicu, tada su išli redovni pisani izveštaji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dnevni borbeni izveštaji, pisani izveštaji, da li oni još uvek postoje?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, moji izveštaji ne postoje, jer svi ti izveštaji, znači od potčinjenih jedinica, unose se u dnevni izveštaj komande bataljona, jer ona objedinjuje sve te izveštaje i određene elemente unosi u ratni dnevnik, odnosno unosi u izveštaj koji šalje prepostavljenoj komandi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li oni onda vaše izveštaje unište?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači najbolji zapisi nastali u predmetno vreme i jedini postojeći zapisi iz predmetnog vremena mogu da se nađu, u kojim dnevnicima, gde?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Mogu se naći, gospodine Najs, znači svi ti izveštaji, znači karakteristični izveštaji i događaji koji su se dešavali u rejonu odgovornosti moje jedinice, mogu se naći u ratnom dnevniku komande bataljona, znači koji je donosio već pukovnik Vlatko Vuković i u dnevnim izveštajima koje je slao prepostavljenoj komandi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Među Vukovićevim materijalima nalazi se i evidencija primljenih i poslatih izveštaja. Tu su, znači, obuhvaćeni i izveštaji sa nivoa čete. Da li su, prema vašem sećanju, vaši izveštaji deo tog korpusa materijala?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Jesu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste, čini mi se, dali pet izjava ekspertskom timu Komisije Vojske Jugoslavije za saradnju. Kad ste pravili te izjave, da li ste se tada služili nekim materijalima nastalim u predmetnom vremenu?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nisam se služio, gospodine Najs, nikakvim ... Znači te izjave su pisane na osnovu sećanja i na osnovu onoga šta sam prošao. Znači nisam imao kontakta ni sa ratnim dnevnikom, ni sa tim izveštajima koji su slati prepostavljenoj komandi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači sve ovo šta piše u svih pet izjava dolazi samo iz vašeg sećanja?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nije bilo nikakvog papira, niti ste o tome razgovarali s nekim drugim čovekom?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da. Znači nisam razgovarao ni sa kim kad sam pisao te izjave, jer svako je pisao izjave za sebe, tako da mi nije poznato šta su drugi unosili u izjave i šta su napisali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A zašto je to podeljeno u pet odvojenih izjava? Zašto sve to nije u jednoj izjavi? Da li se sećate koja je bila tema svake od tih izjava?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Pa ja mislim da je prvenstveno to razbijeno po danima, zato što su tražili dnevno angažovanje jedinice, da bi se napravila dnevna analiza dejstava na tom prostoru i zato je za svaki dan pisana posebna izjava.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko vam je dao uputstva da napišete te izjave?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Uputstva mi niko nije dao kako da napišem te izjave. Znači izjave sam pisao na osnovu sećanja po danima. Znači dat mi je period od 25. marta do 28. marta. Znači da za svaki dan napišem izjavu o dejstvima, znači o dejstvima moje jedinice u protivterorističkoj borbi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko vam je rekao da treba da pripremite izjavu za 25. mart, za 26. mart i tako dalje?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Na osnovu naređenja prepostavljene komande. Znači primio sam naređenje od prepostavljene komande, a na zahtev ekspertskega tima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Prepostavljeni komandant.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je bio on?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Moj prepostavljeni komandant je bio pukovnik Delić. Međutim, tada je pukovnik Delić, odnosno general Delić je otiašao u prekomandu u Generalstab, tako da nisam više ni imao kontakta sa njim, već moj sledeći prepostavljeni komandant, znači pukovnik Đurović. Odnosno u to vreme on nije bio komandant, nego je bio pukovnik Kunjikovac.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A ove karte koje smo gledali ...

SUDIJA BONOMI: Čekajte, kako glasi odgovor na pitanje? Pitanje je bilo: ko je od vas zatražio da pripremite izjave?

SVEDOK SEL: Od mene je zatražila prepostavljena komanda, a na zahtev ekspertskega tima. Znači stigao je zahtev prepostavljenoj komandi da se starešine koje su učestvovali u borbenim dejstvima na tom području, da napišu izjave.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Naime i sudija Bonomi (Bonomy) i ja pokušavamo da saznamo ime vašeg komandanta. Postoji li neki razlog zbog koga vi to ne želite da nam date? Znači to je došlo od Delića i išlo je preko koga?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, gospodine Najs. Nije to došlo od generala Delića. Znači mene je moj prepostavljeni komandant pozvao i saopštio mi da je, znači, na osnovu zahteva ekspertskega tima potrebno da sve starešine koje su učestvovali u borbenim dejstvima na tom području urade izjave, znači, po danima, znači po dejstvima za svaki dan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Potrebno je bilo puno vremena da na kraju saznam da zapravo ne mogu da čujem ime tog oficira. Dobro. Idemo dalje. Vi ste rekli da u Celinama nema džamije?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači vi kažete da tamo džamije nema i da je nikada nije ni bilo?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajte, molim vas, ove dve fotografije. Ove fotografije dolaze iz dokaznog predmeta 88, tabulator ... Ne, u stvari nema tabulatora ... To je, dakle, iz dokaznog predmeta 88. To je jedan ekspert koji je ovde svedočio. Na ovoj fotografiji ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, nisam siguran da je svedok shvatio šta ste vi njega tačno pitali. Vi pokušavate da sazname ko je bio njegov prepostavljeni?

TUŽILAC NAJS: Da, mene zanima ime tog prepostavljenog.

SUDIJA ROBINSON: Kako se zove vaš prepostavljeni?

SVEDOK SEL: Gospodine Robinson, u to vreme moj komandant je bio pukovnik Stojan Kunjikovac i rekao sam malopre. Znači u vreme kada sam pisao izjave na zahtev prepostavljene komande i ekspertskega tima, komandant jedinice je bio pukovnik Stojan Kunjikovac. Nisam želeo da sakrijem niti bilo šta drugo. Ja sam napomeno već ko je to bio.

SUDIJA ROBINSON: Da, tako sam i mislio. Izvolite, nastavite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, pogledajte ovu fotografiju. Prema rečima jedog svedoka koji je svedočio pred ovim Sudom, to je fotografija koja pokazuje razorenu džamiju, spaljenu, koju su buldožerom razorili Srbi. To kaže lokalna islamska zajedница. A na sledećoj fotografiji, širi plan i na njoj može da se vidi i okrugli oblik minareta. Dakle da li vi i dalje kažete da u Celinama nije bilo nikakve džamije?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja više verujem svojim očima, pošto sam prošao to pešice, za razliku od drugih, ja sam taj kraj prošao pešice. Nikakve buldožere ja nisam imao da bih mogao da srušim neku džamiju koja nije ni postojala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson na ovoj fotografiji ...

prevodioci: Mikrofon molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, kaže gospodin Najs da se ovde vidi neko minare. Gde je to minare? Ja ga ne vidim. Ili možda ja

nemam na monitoru tu fotografiju koju pokazuje gospodin Najs. Valjda ne misli na ovaj čunak koji стоји тамо.

TUŽILAC NAJS: Govorim o ovoj kružnoj formaciji u sredini fotografije, sastavljenoj od cigala. Može, dakle, da se vidi u sredini fotografije. Ima i drugog materijala na desnom delu fotografije.

SUDIJA ROBINSON: A jeste li spomenuli i minaret?

TUŽILAC NAJS: Da, jesam. Dakle govorim o ovom kružnom i polukružnom komadu materijala, dakle ovo šta se vidi u sredini fotografije. Izgleda da je minaret. Tako je, kružna tvorevina od cigala koju možemo da vidimo u sredini fotografije.

SUDIJA KVON: A koji je broj stranice? To je, dakле, broj 88. A koji je broj stranice?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: K0209346, a uvećani deo je K0218743. Imate li vi bilo kakvo objašnjenje za ovu fotografiju, budući da je rečeno da je ta fotografija snimljena 1999. godine u Celinama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, bilo kakvo dejstvo našeg artiljerijskog oruđa, znači tada sam imao tenkove i protivavionske topove, znači ni tenk niti protivavionski top od 30 milimetara ne može ovo da napravi. A drugo, ovo niti liči na džamiju, niti liči na sve ... Ovo može da bude snimak bilo kog dela i više liči na avio-dejstvo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite, informacije koje je prikupio taj ekspert kažu da je džamija prvo spaljena, a nakon toga razrušena buldožerom i da su to učinili Srbi. Možete li da nam kažete nešto o tome?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, ponovo ponavljam, znači nikakvi buldožeri na tom pravcu nisu bili. Buldožere su drugi upotrebljavali za rušenje pravoslavnih objekata, a ne mi, jer ja nemam potrebe da rušim verske objekte. Znači verski objekat ... Na verski objekat se delovalo isključivo ako se dejstvovalo sa njega na nas. Znači ako oni nisu poštovali verski objekat kao verski objekat, već su dejstvovali na nas sa njega, onda smo i mi dejstvovali na taj objekat. A nemam nikakve namere niti sam imao ikakve namere da rušim džamije dole, niti bilo šta. U Celinama, ponovo ponavljam, nije postojala nikakva džamija. Da je bilo kakva džamija postojala, ona bi bila

uneta i u topografske karte. A još tamo u navodu, kako je malopre gospodin Milošević rekao, znači da je to stara džamija. Znači naše karte su izdanje 1985. godine, 1975. godine. Sve te stare džamije i verski objekti trebali bi biti uneti u tim kartama, a zaseok od 20 kuća da radi sam za sebe džamiju, to čisto sumnjam.

SUDIJA ROBINSON: Zašto vi kažete da ovo izgleda više kao rezultat vazdušnog napada? Bilo bi od pomoći kada biste to mogli da objasnite. Šta vas tačno navodi na zaključak da ovo više izgleda kao rezultat vazdušnog napada?

SVEDOK SEL: Gospodine Robinson, na osnovu onoga svega šta sam video dole, znači dejstva i naših oruđa i dejstva NATO avijacije, naša oruđa su neposredno gađala. Znači ne mogu da sruše tako jak učvršćen objekat, jer ta džamija nije pravljena od slame niti od papira i kartona, da može da je artiljerijsko zrno ili tenkovska granata samo probije, već zna se kakvo dejstvo je neposredno dejstvo, a kakvo je dejstvo od granatiranja, znači od NATO avijacije, jer ovo više liči, ova fotografija ...

SUDIJA ROBINSON: Vidite, postoji sporno pitanje između dve strane u ovom predmetu: tužilaštvo kaže da je šteta rezultat granatiranja, a vi kažete da ovo više izgleda kao posledica napada iz vazduha. Dobro, rekli su da je upotrebljen i buldožer. Ali mene zanima zašto vi kažete da ovo izgleda kao posledica vazdušnog napada, a što je različito od navoda Tužilaštva da je to srušeno buldožerom?

SVEDOK SEL: Gospodine Robinson, prvo, nisam siguran da je ovo slika Celina, jer ta slika mi nije ni poznata, niti bilo šta. To može da tvrdi ko šta hoće, da su to Celine. Ja znam da u Celinama nije bilo džamije i nije postojala džamija. Jedino dejstvo u Celinama koje je bilo, to je dejstvo po utvrđenim vatreñim tačkama. Znači, da je postojala ta navodna džamija, ne bi se dejstvovalo na nju, ne bi se niti rušila, niti bilo šta. A drugo, treba buldožerom, ako imate buldožere, treba srušiti tu džamiju. Kako je srušiti? Ovo više liči na neku namernu eksploziju i na snimak bilo nečeg drugog, a ne liči uopšte na dejstvo artiljerijskog oruđa, niti bilo kog drugog oruđa, jer ovo više liči na dejstvo neke bombe većeg kalibra .

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tačno je, zar ne, da ste vi tokom te operacije takođe koristili i tenkove?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, treba razlikovati napad od određenih stvari. Znači mi smo napadali na terorističko uporište, ne na naseljeno mesto, nego one objekte odakle se dejstvovalo na nas.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ponoviću. Tačno je, zar ne, da su i tenkovi korišćeni?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Nisu. Tenkove sam prvi put upotrebio u Donjem Retimlju kad su dejstvovali po meni protivoklopnim oruđima. Znači dana 25. marta 1999. godine ja sam jedini imao tri tenka. Inače tenkovi taj dan nisu uopšte upotrebljeni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Postoji li neki pisani zapis o jednoj tako ozbiljnoj operaciji kao što je korišćenje tenka i ispaljivanje granata iz tenka?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, znači u dnevним izveštajima i usmenim kontaktom sa komandantom, znači uvek smo dostavljali utrošak municije za taj dan radi eventualne popune sa municijom. Znači meni nije rentabilno da dejstvujem tenkovskim topom, jer popuna tenkovskim granatama je izuzetno teška, u stalnom okruženju i dejstvu NATO avijacije. Znači to treba razlikovati i treba izvršiti popunu jedinice sa tim, tako da smo minimalno, samo kad smo morali koristili tenkovske topove i to po onim tačkama po kojim nismo mogli da dejstvujemo drugim oruđem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U tim operacijama, generalno govoreći, korišćena je i artiljerija, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, gospodine Najs. Od artiljerije naša jedinica nije imala ništa. Imala je minobacačku grupu za vatrenu podršku, a ta minobacačka grupa se kretala iza mene, znači neposredno iza mene negde oko 300 do 400 metara se kretala iza moje jedinice i svih tih dana nije ispoljavala uopšte dejstva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Od 21 tenka za koje Delić kaže da su korišćeni, koliko je njih bilo u vašoj četi?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: U mojoj četi je bilo tri tenka, znači jedan tenkovski vod.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, možda ćemo kasnije još da se vratimo na te detalje, a sada idemo na nešto drugo. Kada ste vi stupili u vojsku?

SUDIJA ROBINSON: Gospođica Higgins (Higgins) želi nešto da kaže.

ADVOVAKAT HIGINS: Oklevam da prekinem ispitivanje, međutim, pre nego što napustimo Celine želela bih da pomognem Sudu i da mu skrenem pažnju na svedočenje gospodina Ridlmajera. On nije lično posetio ovaj lokalitet, a u njegovom izveštaju se upotreba buldožera spominje kao navod jednog neimenovanog izvora. Dakle, to su sekundarne informacije. I kada je gospodin Ridlmajer svedočio, on je to sam i priznao. I onda je rekao da ovo šta se vidi na fotografiji je ili fragmenti jednog luka ili komad srušenog minareta, ali je rekao da je to teško da se zaključi.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Ja sam i pokušavao da saznam da li se iz veličine i oblika ovih ostataka može zaključiti da je ovo posledica vazdušnog napada, a ne upotrebe buldožera ili artiljerijske vatre.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Teško je to, naravno, da se učini na osnovu jedne fotografije. Mi ovde baratamo informacijama koje su dali izvori, koji su to vreme bili na licu mesta. Gospodine Sel, želeo bih da sada govorimo generalno o vašoj karijeri. Kada ste stupili u vojsku?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači u vojsku, u profesionalnu službu sam stupio završetkom Vojne akademije, 30. jula 1983. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste služili u Hrvatskoj tokom sukoba koji je tamo trajao?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Moje mesto službovanja je sve vreme bilo na teritoriji Republike Srbije. Međutim jedno vreme sam sa jedinicom na osnovu naredenja Sekretarijata narodne odbrane, odnosno ja sam preko prepostavljene komande sa jedinicom išao u rejon Benkovac - Zadar na izvršenje zadatka. To je bilo u oktobru ... Odnosno ja sam otisao gore u oktobru mesecu 1991. godine i prvenstveno sam bio sa jedinicom angažovan na obezbeđenju civilnog aerodroma "Zemunik" ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sel, molim vas ponovite još jednom godinu. Nismo čuli godinu. Bilo je u oktobru koje godine?

SVEDOK SEL: Znači oktobra 1991. godine. Otišao sam gore preko naređenja pretpostavljene komande.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ste dugo bili tamo?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači od oktobra meseca do kraja marta, do polovine marta 1992. godine i prvensveno je, znači, moja jedinica bila angažovana na obezbeđenju civilnog aerodroma. Niukakvim borbenim dejstvima nije učestvovala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste posle toga poslati u Bosnu?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Po povratku, znači po otpustu te partije vojnika, pošto nije bilo potrebe za mojim daljim angažovanjem u tom rejonu, vratio sam se u matičnu jedinicu, u garnizon u Pirot i odatle sam sa drugom jedinicom, znači negde, ja mislim da je to bilo krajem ... Početkom marta ili polovinom marta 1992. godine upućen u rejon Tuzle, gde smo se nalazili, znači, do 15. maja iste godine. I jedinica, znači ta moja jedinica je bila angažovana na obezbeđenju transportnih kolona, odnosno kolona za snabdevanje jedinica koje su se nalazile na položaju i na određenim pravcima. U borbenim dejstvima, znači, isto nije učestvovala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I sve to vreme plaćala vas je vojska Srbije, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne. Plaćala me je Jugoslovenska narodna armija, odnosno jugoslovenska armija, pošto je tada već postojala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, u redu. Kada ste se prvi puta zatekli na službi u području kojim se mi ovde bavimo? Možda ste to spomenuli, ali nije ušlo u transkript? Odgovorite brzo.

OPTUŽENI MILOŠEVIC: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIC: On je rekao plaćala ga je JNA, Jugoslovenska narodna armija, jer u martu 1992. godine nije još postojala Vojska Jugoslavije nego JNA nekadašnje Jugoslavije. On je rekao: plaćala ga je Jugoslovenska

narodna armija. On je bio oficir Jugoslovenske narodne armije. Savezna Republika Jugoslavija je proglašena krajem aprila 1992. godine, Vojska Jugoslavije, po Ustavu koji je donet tada, je tek tada počela da postoji.

SUDIJA ROBINSON: Da li hoćete da kažete da je svedok već rekao?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Svedok je već rekao: "Jugoslovenska narodna armija..."

TUŽILAC NAJS: Optuženi govori o nečemu o čemu može da se govori tokom dodatnog ispitivanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo ispravljam transkript. Ovde piše "jugoslovenska armija" ...

SUDIJA ROBINSON: A transkript? U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vj znači Vojska Jugoslavije, a vi prevodite kao "jugoslovenska armija", a ne vojska. A JNA je oružana sila Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije koja je u vreme o kome govori svedok postojala ...

TUŽILAC NAJS: Možemo li da idemo dalje?

SUDIJA ROBINSON: Dobro. Hvala, gospodine Miloševiću. Idemo dalje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nije mi sasvim jasno iz vašeg svedočenja kada ste vi prvi puta stupili u službu u području Đakovice. Vi ste, znači, bili na Kosovu od 1997. godine, a kada ste se prvi puta zatekli tamo ili ste tamo bili od početka?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, znači na osnovu potrebe službe i naređenja prepostavljene komande ja sam prekomandovan iz garnizona Pirot u garnizon Đakovica decembra meseca 1997. godine. Znači to je normalna prekomanda po potrebi službe.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I tada ste komandovali Drugom motorizovanom četom?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Tada sam bio komandir Druge motorizovane čete.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste unapređeni u majora?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: U čin majora, znači, unapređen sam redovnim putem, čini mi se naredba je od 7. maja 1998. godine, a saopšteno mi je u oktobru mesecu 1998. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači 1998. godine znali su vas prvo kao kapetana, a nakon toga kao majora?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Moje formacijsko mesto je bilo kapetan prve klase -major i na osnovu određenog broja godina provedenih u tom činu, sledovao me je čin majora. Znači redovnim putem sam unapređen u taj čin.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je ljudi bilo u vašoj četi?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Pa moja četa, znači, brojala je oko 110 ljudi, s tim da se ona nalazila na različitim mestima. Znači faktički nikad nije bila na jednom mestu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Postojala je rotacija vojnika koji su dolazili, a onda odlazili iz četa poput vaše?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, nije bilo rotacije, znači to su vojnici koji su primljeni na redovno odsluženje vojnog roka, koji su iz centara za obuku došli u premeštaj u našu jedinicu. Znači nikakva rotacija vojnika iz jedne jedinice u okviru druge jedinice, naše jedinice, nije bilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su vojnici iz vaše jedinice dolazili u jedinicu pod pretpostavkom da će jedinicu da napuste nakon godinu dana, a onda su zadržani nešto duže zbog problema koji su se razvijali i očekivanog mogućeg napada NATO trupa?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, to su vojnici koji su na redovnom odsluženju vojnog roka i vojni rok je u tom periodu trajao 12 meseci. Znači na osnovu situacije u zemlji, neposredne ratne opasnosti, produžen im je vojni rok u trajanju od tri meseca, što je i urađeno sa pozivanjem rezervnog sastava.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači oni su očekivali da će da odu, na primer u martu 1999. godine, a onda su trebali da ostanu nešto duže? Da?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi se naravno možda ne sećate svih stotinu imena. Međutim možda možemo identifikovati neke od ljudi koji su bili u vašoj četi. Jedan od njih je poručnik Rade Radojević, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, Rade Radojević, poručnik, je bio bivši moj komandir, a ja sam u februaru mesecu predao tu jedinicu drugom starešini, a ja sam primio Prvu motorizovanu četu. Znači on je bio moj bivši komandir voda, a ja sam, znači, krajem februara meseca 1999. godine primio drugu jedinicu. Do tada je on bio moj komandir.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Milan Marković je bio komandir desetine, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne. To ime mi nije poznato.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nije imao čin, ali u to vereme je bio komandir desetine. Da li prihvataće mogućnost da neko nema nikakav čin, ali da zapoveda desetinom?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, to kod nas nije moguće u našim jedinicama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Reći ću vam još neka imena da vam osvežim pamćenje. Sećate li se imena Branko Pozarski?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Slobodan Gavrilović. Ovde piše "Slobodan Gavrilovic"?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: U mojoj jedinici, znači u bataljonu gde sam ja radio u garnizonu Đakovica, takav nije postojao. Moguće da je postojao u brigadi, u komandi brigade u Prizrenu, ali ja sa njima nisam imao kontakte.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nenad Milosavljević?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kažete da taj čovek nije bio u vašoj četi, da se sećate svih imena, svih stotinu ljudi ili kažete da ih se ne sećate svih?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja nigde nisam spomenuo da se sećam svih imena. To ste vi sami rekli. Međutim ja sam ih u to vreme poznavao poimenično i znao sam ko šta zna, koliko vredi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uniforme koje ste nosili, govorili ste o M88, da li je postojala i M89?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ja mislim ... Moguće da je to greška, gospodine Najs. To su uniforme, ove maskirne uniforme, zelene. Znači to su M89. Ne mogu tačno da se setim samog modela ili M93. One su iste.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je vaša jedinica imala takve uniforme?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da. To su bile maskirne uniforme, znači tog tipa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaša jedinica koristila je model automatskih pušaka AP70.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, to su modeli M70, 7,62 milimetra.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oznake na ramenu sa dvoglavim orlom, da li je to tačno?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne. Oznake smo nosili samo na beretki.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su povremeno davane i korištene gasmaske?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Koliko je meni poznato, gospodine Najs, nikada nismo upotrebili zaštitne maske. Jedino kad je postojala mogućnost dejstva NATO avijacije i kad smo sumnjali da su dejstvovali na nas hemijskim projektilima, prilikom prolaska kroz to područje, koristili smo zaštitne maske, jer te eksplozije su bile potmule. Znači nisu bile one klasične eksplozije i imale su karakterističan oblak prilikom razvijanja nakon detonacije i onda sam naredio vojnicima, znači da obavezno, prilikom prolaska kroz to područje, koriste zaštitna sredstva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se sećate dolaska nekih dodatnih vojnika ili osoba u martu 1999. godine u vašu četu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Svedok je rekao "i onda sam naredio vojnicima da stave maske u takvom slučaju" a u transkriptu piše "i onda bismo dobili naređenje da stavimo maske".

prevodioci: Kada bi svedok govorio sporije, to se ne bi dešavalo.

SUDIJA ROBINSON: Da li ste to čuli? Prevodioci kažu da i dalje govorite suviše brzo i to je objašnjenje nekih od grešaka u prevođenju.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, što se tiče vašeg pitanja, znači u moju jedinicu su dolazili vojnici u premeštaj iz centara za obuku. Nikakve druge vojнике, nakon toga, nisam dobijao u premeštaj. Znači jedinica je popunjavana iz centara za obuku po partijama, znači onako kako su stizali. Znači druge popune nismo imali. Tek po izvršenoj mobilizaciji u aprilu mesecu, znači izvršena je popuna jedinice do ratne formacije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Putovanje u Đakovicu za nove vojнике iz Prištine (Prishtine) odvijalo se autobusima, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je postojao neki oficir, kapetan u vašoj četi koji je bio zadužen za obezbeđenje?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Pa u zavisnosti u kom pravcu su išli vojnici, gospodine Najs, jedinicu je pratio određeno obezbeđenje, znači fizičko obezbeđenje tih vojnika radi sprečavanja eventualnog dejstva terorista na kolonu. Ja ne znam na koje drugo obezbeđenje mislite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je postojao neki oficir, kapetan koji je bio zadužen za bezbednosna pitanja i to jedna jaka ličnost? Da li je postojala takva osoba u vašoj četi?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, u mojoj jedinici nisam imao organa bezbednosti. Organa bezbednosti imala je komanda bataljona i tu dužnost vršio je poručnik Nešović.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinjavam se, dakle poručnik, ne kapetan, Nešović.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Mislim da je on kasnije unapređen u čin kapetana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Da li je on jaka ličnost, ako se sećate?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne znam u kom smislu mislite, u fizičkom ili psihičkom?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mentalnom.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: On je uglavnom odgovarao, znači, za posao bezbednosti u našoj jedinici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li postoji nekakva evidencija ... Hvala, kažete da jeste bio odgovoran za bezbednost u vašoj jedinici. A da li je možda on u periodu 1998. ili 1999. godine nazivan "kapetanom"?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, nije mi poznato. Ja mislim da je on unapređen, redovnim putem, u čin kapetana, ali pošto sam imao malo kontakta sa njim i pošto nisam imao problema u jedinici po tim pitanjima, onda mi nije poznato kad je unapređen ni ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Gde je bila vaša kasarna u Đakovici?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Moja kasarna u Đakovici bila je do reke Erenik (Erenik). Znači to je na samom izlazu iz grada Đakovice prema naselju Brekovac (Brekoc). Pored kasarne bila je katolička crkva, odnosno manastir ili škola njihova.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li u Đakovici postoji kasarna poznata u narodu kao "stara kasarna"?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ima. Ona se nalazi u centru grada. Tu je boravila ova druga jedinica, od pukovnika Đošana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je policija bila smeštena u staroj kasarni?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne. U toj staroj kasarni u centru grada, policija nije bila smeštena. Tu je bila samo ta jedinica iz tog sastava, a policija je imala svoju zgradu, na samom izlazu iz grada Đakovice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle bila je jedna jedinica policija u staroj kasarni, da li je to tačno?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Jedna jedinica je povremeno boravila u našoj kasarni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. U vašoj kasarni, u redu, ali ne u staroj kasarni. To je nešto drugo.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je takođe korišćeno nešto šta bi moglo da se nazove "poljanom" i da li su tu bili vaši vojnici?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, znači pre početka svih ovih dešavanja dole, mi smo po redovnom planu obučavanja jedinica u aprilu mesecu 1998. godine izašli na stacionarno logorovanje. Znači po nastavnim planovima i programima izašli smo na stacionarno logorovanje u rejon Šulana, znači iznad Babaj Boksa (Babaj i Bokes) i ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: ... i naša jedinica izvodila je redovnu obuku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tačno.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To je bilo ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala na tome...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: ... u aprilu mesecu 1998. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, tačno. Baš tako. A kasnije, u periodu koji nas zanima, dakle 1998. godine vaša jedinica bila je razmeštena u području Radonjičkog jezera (Liqeni i Radoniqit) koje se nalazi severno od Đakovice, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, tu je bio razmešten jedan moj vod koji se nalazio na izvršenju zadatka obezbeđenja komunikacije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li možemo da podelimo ovu kartu? Pogledajte, molim vas, ovu kartu i moram da vam kažem da je ona izrađena, ne na osnovu dokumenata koje smo dobili od vas u smislu dokaznih predmeta, tako da smo već ustanovali preciznost ove karte, generalno govoreći. Ona je obeležena i tu su obeležena mesta u kojima je služila vaša jedinica. Ako pogledate tu kartu, možete da vidite s donje strane levo zaokružena područja koja, sugerisaču vam, su područja na kojima je logorovala i dejstvovala vaša

jedinica. Postoji Šulani, to je jedno mesto koje ste već pomenuli. Zatim Babaj Boks, Šišman Boks i Šišman (Shishman) i to je bilo u aprilu 1998. godine, da li je to tačno?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, tačno je da je logorska prostorija bila u Šulanima. Nijedan vojnik nije boravio u Babaj Boksu. Što se tiče Šišman Boksa i Šišman Ravni, to su bila teroristička uporišta. Ja ne znam ko vam je ucrtao to, uopšte tu. Nijedan naš vojnik se nije nalazio niti u Šišman Ravni niti u Šišman Boksu. To su bila teroristička uporišta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da pogledamo gornji deo karte, okolinu Radonjičkog jezera. S leve strane možemo da vidimo, zapadno Gornji i Donji Biteš (Bitesh i Ulet), zatim Don, čini mi se i Raskoc (Raskoc). To su sve mesta, zar ne, na kojima je dejstvovala vaša jedinica kasnije?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, gospodine Najs. Raspored drugih jedinica mi uopšte nije poznat. Znači, ja sam po naređenju pretpostavljene komande dao samo jedan streljački vod na ispomoć gore i baš je poručnik Radojević u to vreme bio komandir tog voda. On se nalazio tu mesec dana radi obezbeđenja jezera i brane, a raspored drugih jedinica uopšte mi nije bio poznat, jer nisu bile u sastavu naše jedinice i ne znam da li su se uopšte druge jedinice nalazile na tom mestu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bilo bilo kakvih primera da bilo koji pripadnik vaše čete počini neko delo koje mora da se tretira kao krivično delo?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, u mojoj jedinici to nije bio slučajeva. Znači striktno sam se borio protiv toga i nisam dozvoljavao da bilo šta vojnicu pokušaju da urade. I u slučaju da su i pokušali tako nešto da urade, odmah sam izveštavao pretpostavljenu komandu koja bi upućivala organa bezbednosti, odnosno jedinicu vojne policije i preduzimala daljnje mere prema tim izgrednicima. Znači, da je bilo slučajeva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, on kaže ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak. Gospodine Miloševiću ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Piše u transkriptu "ako se takva stvar dogodila", a svedok je rekao "čak kad bi bilo pokušaja da se tako nešto dogodi, on bi odmah izvestio".

SUDIJA ROBINSON: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: On nije rekao da se desilo.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Da. Dakle uslovno. Kondicional.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Čak i pokušaj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tokom čitavog perioda, od aprila 1998. godine do juna 1999. godine, nijedan od stotine ljudi ili više koji su bili pod vašom komandom nije bio deo izveštaja o nekom krivičnom delu. A da li je neko od njih bio izložen disciplinskim merama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, u tom vremenu kad sam, znači, ja komandovao tom jedinicom i u februaru kada sam preuzeo drugu jedinicu, znači nije bilo nijednog slučaja, niti disciplinskog postupka protiv vojnika, niti protiv starešina za bilo kakav pokušaj nezakonskog rada ili izražavanja nediscipline ili bilo kakvog slučaja što vi pokušavate da nametnete.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uključujući i dezterterstvo?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Molim?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I dezterterstvo? Da li je iko procesuiran ili je zaključeno da bi trebalo da se pokrene neki postupak zbog dezterterstva?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, to mi nije poznato. Bilo je slučajeva, znači, u junu mesecu da je grupa vojnika, znači iz rejona Šulana, to su četiri vojnika, prebegla, znači pobegla, dezertirala iz jedinice, koji su nakon toga davali razne izjave o navodnim nekim dejstvima i sve, međutim ta jedinica uopšte nije bila uključena u dejstva, niti je učestvovala u bilo kakvim borbenim dejstvima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da raščlanimo to. Četiri vojnika. Koja su njihova imena?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne mogu tačno da se setim. Znam da su iz rejona Crne Gore. Crne Gore, muslimanske narodnosti ... Veroispovesti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kažete da su oni takođe dali izjave o nekim navodnim akcijama i tako dalje. Kao prvo, kada su oni dali te izjave? A kao drugo, kome?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, ti vojnici su došli u moju jedinicu negde početkom juna meseca. Znači bili smo u logorskoj prostoriji, oni su drugi dan, znači faktički drugi dan sa logorske prostorije napustili jedinicu, samovoljno napustili jedinicu i otišli u nepoznatom prvacu. Kasnije sam saznao da su ih teroristi uhvatili i da su njima dali izjave i da su oni organizovali njihovo prebacivanje, da li u Albaniju, pa iz Albanije za Crnu Goru, uglavnom njima su davali te izjave.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Četiri vojnika koja su kratko bila sa vama. Vi očigledno znate o kakvim se izjavama i navodnim akcijama govorilo. Dakle možda vi možete da nam kažete koje su bile te njihove navodne tvrdnje?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ti navodi, gospodine Najs, navode na to da su ti vojnici učestvovali u nekim borbenim dejstvima koja uopšte nisu izvođena. Znači, servirale su im se gotove priče, gotove izjave ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Budite dobri pa odgovorite na pitanje, tako ćemo brže da postupamo. Oni su davali razne izjave, rutinske izjave o navodnim akcijama i sličnim stvarima. O kojim navodnim akcijama, o kojim sličnim stvarima su oni govorili u tim izmišljenim izjavama? Kažite nam.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, oni su davali izjave onako kako su im teroristi pripremili, znači oni njihovi stručni organi, tako su davali izjave. Jer ti vojnici nisu učestvovali niukakvim borbenim dejstvima. Kažem, samo što su dva dana bili u jedinici. Znači sa njima se izvodila redovna obuka na logorskoj prostoriji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas odgovorite na pitanje. Vi ste rekli da su izjave izmišljene i o tome ćemo više da govorimo kasnije. Šta su oni tvrdili u navodima protiv vaše grupe? Da li se radilo o pljačkanju, o ubijanju, o silovanju?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, znači meni te izjave uopšte nisu poznate. Znači ono šta sam saznao iz sredstava informisanja. Znači navodno su izjavili da su učestvovali u nekim borbenim dejstvima, da su palili kuće. Međutim to uopšte nije tačno.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, pauza je trebala da počne pre pet minuta. Sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala, časni Sude. Da li se sećate imena nekog od ta četiri dezertera?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne mogu da se setim, gospodine Najs, to je bilo davno. Znači to je bio jun mesec 1998. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ono u šta smo sigurni to je da nisu ti dezerteri dali informacije na osnovu kojih smo izradili ovu kartu, informacije koje su tačne i koje identifikuju dva područja gde ste vi bili razmešteni, jer ti ljudi su bili u vašoj jedinici svega nekoliko dana, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, znači moja jedinica po prijemu vojnika, te generacije vojnika, izašla je na logorsku prostoriju u rejon Šulana. Znači nakon drugog dana, ta četiri vojnika su dezertirala. A niukakvim dejstvima ta generacija vojnika nije bila uključena, jer nisu bili završili ni osnovnu obuku, što se kaže.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre datuma koji navodite kao datum dezerterstva – ta četiri vojnika, u junu 1999. godine, u maju 1999. godine dva druga čoveka su dezertirali. Da li se sećate dvojice rođaka, Koljevići ili Čolovići?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne, gospodine Najs. Vi ste ovde pobrkali. Spominjete 1999. godinu. Ovo je bilo 1998. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Onda me zanimaju ljudi koji su mnogo kasnije dezertirali, u maju 1999. godine. Dva čoveka muslimanske nacionalnosti bili su još uvek u vašoj jedinici, rođaci, prezivala su se Čolović i oni su dezertirali. Da li se sećate toga?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, nikad takva dva vojnika nisam u jedinici imao. Znači ovo su bila jedina četiri vojnika u junu mesecu 1998. godine koji su samovoljno napustili jedinicu i otišli u nepoznatom pravcu, a više samovoljnog napuštanja jedinice nisam imao. I za ta dva vojnika prvi put čujem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znate, ta dva vojnika su otišla u Makedoniju, a posle toga u Bosnu gde su razgovarali sa istražiteljima ovoga Suda i njihova prva objašnjenja su snimljena, a zatim je zatraženo od njih da to ponove, da se to ponovo snimi, ali iz nekog razloga, možda iz straha, nisu to prihvatali.

Međutim njihovi prvi navodi postoje. I sad ču da vam kažem koji su to bili navodi. Pokušajte da se setite. Esad Čolović kaže da je on objasnio istražiteljima da je trebalo da ode, s obzirom na rotaciju, nakon provedenih godinu dana službovanja u vojsci, 18. marta 1999. godine, međutim to je otkazano. Prvo je produženo na mesec dana, a onda potpuno otkazano. Sećate li se mojih pitanja i vaših odgovora o eventualnoj rotaciji? Da li ovo šta ja kažem, odnosno ovo šta je rekao Esad Čolović ima smisla, po vama?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, to uopšte nije tačno i nema smisla. Znači svim vojnicima, na osnovu naređenja Vrhovne komande, produženo je služenje vojnog roka za tri meseca, jer usled neposredne ratne opasnosti i od početka NATO agresije na našu zemlju, znači nije bilo mogućnosti niti otpustiti te vojнике, jer bi jedinice ostale prazne. Ne bismo imali sa kim da radimo ni da izvršavamo zadatke. A za ovog vojnika prvi put čujem. Znači nemoguće da je za njega jedan mesec produžen vojni rok, pa da je izvršio rotaciju. Znači i nakon saopštavanja produženja vojnog roka vojnicima, znači ponovo podvačim, to je bilo u trajanju od tri meseca, vojnici su se vraćali u istu jedinicu. Odnosno ostali su u istoj jedinici i nikakve rotacije nije bilo ...

TUŽILAC NAJS: U redu. Časni sude, ja sam spreman da mi stavimo na grafskop beleške istražitelja. Naravno, ne očekujem da će to da bude uvršteno u spis, međutim mogu da ih stavim na grafskop i u tom slučaju i optuženi može da ih dobije. Inače mogu jednostavno da navedem te tvrdnje. Međutim, možda je jednostavnije ako imamo na grafskopu tekst.

SUDIJA ROBINSON: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da pogledamo sada stranicu 5. To je na engleskom, gospodine Sel. Ako ne znate engleski, slušajte prevod. Paragraf koji sam upravo pročitao je malo kasnije na toj stranici i tiče se rotacije. Zatim imamo pominjanje Prvog motorizovanog voda i Radojevića na toj stranici. Zatim sledeća stranica, molio bih. Hvala. Na dnu stranice "zajednička operacija" i ono šta se tu kaže u vezi sa sprovođenjem poslova počev od 1998. godine, pa se kaže da su postojale zajedničke operacije sa policijom. Da li je to tačno da su 1998. i 1999. godine postojale zajedničke operacije sa policijom?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, mi smo izvršavali zadatke po naređenju naše pretpostavljene komande. Nikakve mi zajedničke akcije nismo izvodili. Znači oni su radili svoj posao, mi smo radili naš posao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je pristupao raščićavanju bojišta?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne znam u kom smislu mislite, gospodine Najs, "raščićavanja".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moraćemo da odemo malo dalje, a onda ćemo da se vratimo na ovaj dokument. U operaciji od 24. do 30. marta Vojska Jugoslavije je izgubila tri vojnika, a koliko je pripadnika OVK ubijeno?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, što je meni poznato, znači moja jedinica je imala samo jednog poginulog vojnika. To je vojnik poginuo prilikom prevrtanja tenka ispred sela Mamuša. Drugi gubitak u jedinici nisam imao. Nije mi poznato stanje u drugim jedinicama, a preko ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: ... što se tiče terorista ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta je sa pripadnicima OVK koje ste vi ubili?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Što se tiče terorista, gospodine Najs, znači oni su imali izuzetno dobro razrađen sistem izvlačenja svojih mrtvih i ranjenih saboraca, tako da nigde ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak. Vi ste to već objasnili. Budite kratki. Vi kažete da kada Vojska Jugoslavije u punoj snazi opkoli OVK, oni ne samo da pucaju na Vojsku Jugoslavije, već i imaju gubitke koje oni uspevaju da uklone, odnosno fizički uspevaju da uklone tela, zar ne? Vi to kažete? To je njihov prioritet. Ja mislim da je to glupost, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, nije to glupost, već cilj toga je bio da se sklone i ranjeni i mrtvi teroristi, jer bilo je dosta stranih plaćenika u njihovim redovima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oni su morali da sklone mrtve plaćenike, jer bi takođe značilo da je neka strana zemlja bila upletena. A zašto je to bilo toliko bitno? Plaćenici su plaćenici. Oni dobijaju platu da bi rizikovali život. Zašto je trebalo oni da se uklone?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, to mi nije poznato. To pitajte njih. Znači dovedite njih, pitajte njih. To mi nije poznato ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Preći ćemo na sledeću stranicu. Samo trenutak. Na ovoj stranici u gornjem delu se govori o staroj kasarni i smeštaju u staroj kasarni u Đakovici i kaže se da policija sa kojom ste radili, a vi osporavate da je bilo zajedničkih operacija, da izgleda da oni nisu bili regularni MUP i da su uzimali nekakve pilule. Da li se sećate nekakvog incidenta vezanog za MUP sa kojim ste imali kontakt i njihovim pripadnicima koji su iz nekih razloga uzimali pilule?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, to šta vi iznosite, to su neke proizvoljne činjenice. To su regularne jedinice policije koje su redovno izvršavale svoje zadatke. Jedan deo njih je bio smešten kod nas u kasarni. Znači imali su svoju zgradu, jer nije bilo dovoljno prostora u onoj njihovoj zgradi SUP-a da se smeste, jer tamo su prvenstveno bile kancelarije, a stambeni objekat im je bio u našoj kasarni i našu kasarnu su koristili samo za smeštaj. Znači za noćenje. A te pilule, ko je šta pio, to mi ništa nije poznato. To ne znam ni odakle vam. Nama pilule nisu potrebne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim poslužitelja da prikaže donji deo stranice ...

SUDIJA KVON: Monitor nije u dobrom stanju.

TUŽILAC NAJS: To vidim.

SUDIJA KVON: Treba da se popravi kontrast.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite, izvor ovih informacija kaže, nasuprot vašem objašnjenju kako su se stvari odvijale, da je njegov vod sarađivao sa neka druga dva, da je bila sistematska saradnja sa jednim minobacačkim vodom i vodom sa ručnim raketnim bacačima koji su inicijalno vršili bombardovanje sela, a njegov vod bi bio odgovoran za čišćenje. Prvo, da li je vaša jedinica funkcionisala kroz koordinaciju tri voda, na način kako je to ovde objašnjeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja prepostavljam da svedok uopšte ne dobija prevod, jer ja nisam čuo apsolutno od kada je počeo gospodin Najs da govori nijednu reč prevoda.

prevodioci: Imamo tehničke probleme.

SUDIJA ROBINSON: Pitaču svedoka. Jeste li vi čuli prevod?

SVEDOK SEL: Ne.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, molim vas možete li ponovo da postavite pitanje?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Dobro. Možete li sada da me čujete, gospodine Sel?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je tačno da su vaše trupe koordinirano radile u razmeštaju tri voda?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne znam u kom smislu mislite? Formacija moje čete je tri streljačka voda. Znači motorizovana četa ima tri streljačka voda. Ne znam na koji razmeštaj mislite?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A minobacački vod, odnosno grupa?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, imala je vatreni vod za podršku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vod ili grupa sa ručnim bacačima?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da, to je formacijsko sredstvo u streljačkom vodu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I ova je osoba istražiteljima rekla da se čišćenje sela obavljalo na koordiniran način. Minobacačka grupa i grupa sa ručnim bacačima prvo bi granatirali selo, a onda bi treći vod ušao i očistio selo. Da li je to ono šta se dešavalo 1998. i 1999. godine?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako pogledamo sledeći paragraf ...

SVEDOK SEL – ODGOVOR: ... Znači ... Samo mi dozvolite da vam objasnim. Ručni raketni bacači koje su imali vojnici, znači oni su dometa tu 200 metara. Treba prići toj utvrđenoj vatrenoj tački na 150 metara da bi se dejstvovalo na tu vatrenu tačku. A drugo, minobacače nismo koristili u tim akcijama. To sam i rekao malopre u izjavi. Znači ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sve su vaše pisane beleške uništene, zar ne, uključujući i sve ono o korišćenju municije? Sve je to uništено?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, u dnevним operativnim izveštajima, znači prema prepostavljenoj komandi, znači šta je komanda bataljona slala komandi brigade, možete da vidite koliki je utrošak municije bio i koliko smo tražili popunu. Znači, znate li šta znači, ako već primenujete taj pojam "granatiranje", ja imam u svom sastavu 120 mina za minobacač. Sa tih 120 mina šta može da se uništi? To ne može da se uništi jedno naseljeno mesto od 20, 25 kuća. To je iluzija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Moram da čitam dalje jer nemamo dovoljno vremena. Ta osoba dalje vaš način vođenja operacija objašnjava na sledeći način: pre nego što bi napustili svoju bazu, vojnici ne bi dobili tačnu informaciju o tome šta će da rade. Rečeno im je da će da napadnu uporište OVK. Međutim, u stvarnosti tokom celog perioda dok je on bio тамо, nisu pronađena nikakva uporišta OVK.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, uporišta OVK meštate sa terorističkim uporištima. Nikakva Oslobodilačka vojska Kosova dole nije postojala. Znači postojali su teroristi i teroristička uporišta smo uništili. To sam i malopre rekao i sa onim pronalaženjem materijalnih dokaza sa spiskovima terorista, sa brojevima naoružanja, sa planovima odbrane, a svi vojnici pre polaska na izvršenje zadatka bili su detaljno upoznati sa merama bezbednosti, sa merama međunarodnog ratnog prava i svaki vojnik je pored sebe imao pravila ponašanja za borce i uvek su znali gde idu i na koji zadatak idu. A uostalom, ja sam bio na čelu tih vojnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Upravo tako. I taj svedok jasno kaže ... Okrenimo nekoliko stranica, molim vas ... Da ste vi gotovo svaki put davali uputstva da se ubijaju civili. Ja ću sada da pročitam šta on tačno kaže. Evo možemo da pročitamo iz ovog paragrafa, malo iznad ovoga i tu piše: "Pešadija bi došla do sela i približila se visokim zidovima koji se nalaze oko dvorišta kuća

kosovskih Albanaca. Zatim bi se suzavac bacio preko zida i ušlo bi se na imanje sa zaštitnim maskama. Ulazilo bi se i u dvorišta i u kuće". Svedok kaže da su oni tražili ranjene ili ljudе kojima je trebala pomoć. Svedok dalje kaže da bi zatim u zavisnosti od raspoloženja komandanta čete oni dobili naređenje da te ljudе ubiju, a ponekad niko ne bi bio ubijen. On kaže da se odluka o tome da li će neko da se ubije donosila na licu mesta i da ste tu odluku donosili vi. Da li je on u pravu kad to kaže?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, prvo uopšte mi nije poznato ko je taj vojnik. Ja bih voleo da ga dovedete ovde da se suočimo on i ja u četiri oka ispred vas, ispred sudske ovde da vidimo šta je tačno, šta nije tačno. Ovo uopšte nije tačno. Pitanje ko mu je dao ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako on može, mi ćemo to i da uradimo.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ja bih voleo to da bude, jer nikad mojim vojnicima nisam izdavao takva naređenja, jer, prvo, nisam ih obučavao da ubijaju nedužne civile, niti da pale, niti da uništavaju ono što ne smeju da rade. Znači, vojnici su obučavani, zna se za što.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On zatim detaljnije objašnjava kako se to dešavalo. Rekao je da kada su prvi put došli, da ste im rekli da ne smeju da ubijaju civile, nego samo pripadnike OVK. Kaže da je tokom prvih dana postavljena samo jedna zaseda. Očekivalo se da OVK dođe iz Albanije, ali нико nije došao. Da li je to tačno da vi u jednom trenutku jeste dali izričita naređenja da civili ne smeju da se ubijaju?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, prilikom svakog izvršenja zadatka, znači svi vojnici su striktno dobili naređenja koje zadatke smeju da izvrše. Znači bilo koje naređenje da izvrše van toga, to se kosi sa propisima i zakonima našim, prema tome nigde nisu dobili naređenje da ubijaju civile, niti da uništavaju kulturna dobra, niti da pale kuće. Prvo, što se tiče ovih zaseda i svega, jeste jedinica bila angažovana na dubinskom obezbeđenju granice sistemom zaseda i patrola, jer to je bio jedini način da sprečimo ubacivanje, ilegalno ubacvanje naoružanja sa teritorije Republike Albanije na teritoriju Kosova i Metohije, a vatru nikad prvi nismo otvarali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite, izvor ove informacija očigledno je u pravu. Sledeći paragraf. On kaže da ste vi bili prijateljski raspoloženi, da ste bili dobar čovek i zatim nešto kasnije kaže: "Sve vreme imali smo istog komandira čete. On je unapređen iz čina kapetana prve klase u majora. Taj

major nikad nije izdavao naređenja pojedinačno vojnicima. Izdavao ih je svima, celoj četi. Na taj način svako bi pucao". Dakle, čuli ste šta kaže taj izvor informacija. Ja vam kažem da je to upravo način na koji su se odvijala ubistva i etničko čišćenje, jer vi znate iz vašeg iskustva da su ljudi na vašem nivou komandovanja dobili ovlašćenja da odlučuju o životu i smrti i da su znali da nikada neće da odgovaraju za ubijanje civila. Da li je to ono što se dešavalo, da ste vi ponekad davali uputstva vašim desetinama da sve ubiju?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, prvo to uopšte nije tačno. To su vaše proizvoljne činjenice i zaključci koje vi izvodite, ali ne znam na koji način. Prvo, ja nikad nisam komandovao desetinom, znači ja sam komandovao četom, a to što vi takve zaključke izvlačite, to nije tačno. Znači nikad moji vojnici nisu dobili zadatku da ubijaju nedužne civile niti da dejstvuju, znači, po ovim objektima za kojima nije bilo potrebe. A to su vaše konstatacije koje izvlačite iz nekih izjava navodnih svedoka koje ja nikada ... Nisam čuo za njih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gledajte, isti taj izvor informacija takođe sugeriše da ste vi organizovali da se vašim vojnicima dovedu neke žene. On kaže da je to bila jedna od aktivnosti koju ste vi najviše voleli. Recite nam da li se nekada dogodilo da su žene došle vašim vojnicima u vaše baze, logore ili na druga mesta?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, to je potpuna besmislica i netačno je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaista?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To se nikad nije dešavalo, niti sam to radio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Niste nikada? Jer pre nego što počnemo time da se bavimo, samo jedan detalj: sećate se da sam vas pitao o oficiru bezbednosti i da je on unapređen u kapetana i da je to bila jedna jaka ličnost. Da li se sećate incidenta koji se odigrao na jezeru, kada ste se vi toliko razljutili na jednog vojnika koji je ušao u jezero, da ste mu prislonili pištolj na čelo, a onda vas je sprečio oficir bezbednosti da učinite još i nešto drugo? Da li se sećate tog incidenta?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, prvo ja nikada na Radonjićkom jezeru nisam bio. Tamo je upućen samo jedan vod iz moje jedinice na

obezbeđenje komunikacije. A drugo, pištolj nikada nisam nosio sa sobom. Nosio sam automatsku pušku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Iz ovih beležaka nije jasno da li se radi o Radonjičkom jezeru. Ovde se kaže samo da se radi o nekom jezeru. Ali oni detalji koje ovaj izvor informacija daje je da je jedan kapetan, organ bezbednosti imao dovoljno hrabrosti da se suprotstavi svom pretpostavljenom, a to se poklapa sa opisom kapetana, odnosno poručnika Nešovića, kasnije unapređenog u kapetana koji ste mi vi dali, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Takav sukob nikad nisam imao sa svojim pretpostavljenima, niti sa potčinjenima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dno strane, molim. Vi zнате, gospodine, da je za sve žene prijavljivanje silovanja nešto veoma teško, a za kosovske Albanke nešto tako je skoro nemoguće zbog posledica koje će da ima do kraja svog života, kao žena koja je silovana. Vi to zнате, jer je to, jednostavno, jedna kulturna činjenica, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja ne znam šta pokušavate da protežirate i sve, međutim, ponovo vam ponavljam, nikakve žene u moj rejon odbrane nisu dolazile, niti su privođene, niti su dovođene, niti odvođene. To su proizvoljne izjave. Ponovo ponavljam, uopšte mi nije poznato ni odakle vam takva izjava, ni ko vam je dao. I to uopšte nije tačno, ta izjava.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeću stranicu molim. On zatim kaže da jedan veći broj žena ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu li ja da dobijem ovo, ovaj materijal iz koga citira gospodin Najs sve vreme.

TUŽILAC NAJS: Svakako.

SUDIJA ROBINSON: Da. Gospodine Najs, molim vas da predate optuženom kopiju.

ADVOKAT KEJ: Da li je to na BHS-u? To bi bilo od pomoći svedoku, jer sada gledamo dokument koji je neko napisao na engleskom, a svedok tu osobu ne poznaje. Možda da je to originalna izjava, onda bi svedok mogao da proveri sadržaj tog materijala.

TUŽILAC NAJS: Ovu belešku su napisali istražitelji, na engleskom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle da pogledamo ovu stranu. Tu se iznosi tvrdnja da je doveden jedan veći broj žena od 30 do 35 godina do Šulana. Vi ste tamo bili, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, sistem organizacije u vojsci podrazumeva da tamo gde boravi vojska, gde je vojska na logorskoj prostoriji, nema pristupa civilima, niti ženama, niti bilo kome. Čak i majka rođena da mi dođe, ne može da uđe u logorske prostorije. A to šta vi iznosite, to nikad nije bilo, niti se dešavalo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo na dno ove strane, molim vas. On ovde identificuje imena koja sam već pročitao. Vidimo ih sada na ekranu. Neću ponovo da ih čitam. To su Kozarski i još trojica i kaže se da su to neki od vojnika koji su silovali te žene. Razmislite sâd, ima li u ovome neke istine ili je sve ovo u potpunosti izmišljeno?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, ovo je sve u potpunosti izmišljeno. Prvo, nijedan moj vojnik nije napuštao rejon odbrane ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. U redu. Shvatam.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Najstrožije je bilo zabranjeno napuštanje rejona odbrane i bilo koji pokušaj napuštanja rejona odbrane, odmah sam izveštavao organe vojne policije koje su preduzimale mere privođenja i odvođenja ... Dalje radnje.

OPTUŽENI MILOŠEVIC: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIC: Gospodine Robinson, ovo nema smisla. Ovo nije čak ni izjava svedoka. Ovo je zaista, kao doduše i sve ovo šta gospodin Najs plasira, naučna fantastika. Ne verujem da ovo može neko da uzme ozbiljno.

Pazite, molim vas, ovde piše "u 70 posto sela major je silovao bar po jednu ženu ...

TUŽILAC NAJS: Ovi komentari nisu ozbiljni prigovori i molim da mi se dozvoli da idem dalje, zato što želim što pre da završim.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da treba da odgovorite na ovo šta se kaže, gospodine Najs.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo nije ozbiljno ...

SUDIJA ROBINSON: Čekajte, ja tražim od gospodina Najs da odgovori na prigovor.

TUŽILAC NAJS: Ja ču svakako da odgovorim na prigovor. To su navodi koje ja iznosim o ovom svedoku i tiču se same srži verodostojnosti ovog svedoka. Iznosim one navode koje sada mogu da mu iznesem i sasvim sam tačno objasnio kako su ovi navodi došli do nas. Rekao sam da je to beleška istražitelja koji je razgovarao sa ovom osobom, a da je ta osoba odbila da se to snimi na traku. Već sam ranije, kao materijal po Pravilu 68 i optuženom i dodeljenim braniocima predao trake na kojima se vidi da je ta osoba odbila da se taj materijal snimi i objašnjava zašto to odbija. Ovo su ti navodi. Vidite ih na grafskopu i ja sam već objasnio da ja imam ne samo pravo, nego i dužnost da svedoku iznesem te navode. Oni su veoma važni.

SUDIJA ROBINSON: Ali to u ovom trenutku nisu dokazi u našem Predmetu.

TUŽILAC NAJS: Ne.

SUDIJA ROBINSON: Kako to onda može da bude od nekakve vrednosti?

TUŽILAC NAJS: Prvo, Sud je u ranijim prilikama već bio u situaciji da kaže da će da ocenjuje svedoke na osnovu njihovih odgovora. Situacija je u ovom Predmetu takva da može da se vidi da su ovi navodi pojačani onim činjenicama koje je potvrdio svedok. Ja se još uvek nadam da ču da budem u mogućnosti da pozovem ove svedoke kako bi potvrdili navode protivrečne navodima ovog svedoka. Ovaj svedok je na osnovu onoga šta mi tvrdimo

takođe počinilac ozbiljnih stvari. On je učestvovao i u silovanju i u ubijanju drugih ljudi. I ukoliko ja to budem mogao da izvodim, ja će to i da izvodim. Bilo bi vrlo nepovoljno po mene da ne izvodim sada ove dokaze, ako bih u nastavku Predmeta dobio neke dokumente koji ovo potvrđuju, a da ih onda sada ne izvodim.

ADVOKAT KEJ: Ali u dokaznom postupku Odbrane, kada je optuženi unakrsno ispitivao na sličan način na koji sada ispituje gospodin Najs, njemu je vrlo često govoreno da to ne može da radi i "izvodite vaše dokaze, ako ih imate" i svaki put se ograničavala količina vremena koja može da se provede obrađujući takve teme. Mi sada o ovome govorimo već nekih 15 minuta. Sada je ispalo da nema prevoda na BHS, a čini se da su u jednom trenutku obojica ovih vojnika bili zajedno. Izgleda da nisu vođeni zasebni razgovori i to se sada stavlja na grafskop više zbog publiciteta, a ne zato da bi se moglo da se koristi u suđenju. Inače, ovde su često iznošeni navodi protiv optuženog da ovaj postupak koristi u propagandne svrhe. Ja sada izjavljujem da je ovo otislo predaleko, svedok je navode negirao i gospodin Najs bi sada trebao da izvodi dokaze o tome, ako ih ima, jer to je upravo ono šta je rečeno tokom dokaznog postupka Tužilaštva optuženom.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, vi svakako imate pravo da to iznesete, ali sada je rečeno da ste vi došli do trenutka u kom, nakon što je sve to negirano, više nema smisla da se to nastavi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Da zaključimo onda i da pogledamo one činjenice s kojima će svedok možda da se složi, kao i jednu činjenicu koja mu, prema ovom izvoru informacija, ide u prilog, ali moram još nekoliko stvari da kažem o nečem drugom, kratko. Molim poslužitelja da okreće stranu 10, pri dnu. Između ostalog, ovaj vojnik kaže o svojim operacijama ... Izgleda da je to ovde pogrešno zapisano. Dakle: "Delovali smo u području Radonjičkog jezera. Prvo oko Šišman Boks i Babaj Boksa. Zatim smo išli severoistočno prema Radoničkom jezeru". To je tačno opis pokreta nekih od vaših vojnika tokom jednog vremenskog perioda 1998. godine, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, znači sve vreme je moja jedinica bila na tom ... Na toj logorskoj prostoriji. Ovaj vojnik, ako je došao u junu mesecu kod mene, on nije mogao da ide na Radonjičko jezero. Na Radonjičko jezero išao je vod starije generacije, znači decembarske partije vojnika i sa njima je išao Radojević Rade, jer ovo su bili neobučeni vojnici.

Znači neobučeni vojnici nisu išli na izvršavanje borbenih zadataka. A drugo, Šišman Boks, to je terorističko uporište. Babaj Boks, nije bilo nikakvih dejstava. Na Radonjičkom jezeru taj vod koji se nalazio iz druge jedinice, znači iz druge čete, odnosno prve čete kojoj je bio komandant Radojević Rade, on je išao na obezbeđenje komunikacija gore na Radonjičko jezero, odnosno obezbeđenje vodovoda, već koji je zadatak imao gore.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeću stranu, molim. Ovaj čovek pri vrhu strane kaže da je u području jezera napadnuto više sela: Rakoc, Donji Biteš i Gornji Biteš, Don i Netić. To su sve ona mesta koja smo označili na karti ili barem Don i Nec, ako se ne varam. Da li je to tačno da su ta sela napadnuta?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, dejstva oko Radonjičkog jezera mi nisu poznata. A ponovo vam podvlačim, znači 2. avgusta 1998. godine izvršena je deblokada komunikacije Đakovica - Junik (Junik) i razbijena su teroristička uporišta znači u Smonici, Donjem Necu, znači u tim uporištima koja su bila u zahvatu komunikacije Šišman Ravan, Šišman Boks, Popovac.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas sledeću stranicu. Na sledećoj stranici nalazimo ovo. Oko sredine, nakon što spominje OEBS (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe), kaže sledeće: "Nakon što je počelo NATO bombardovanje, više nismo radili čišćenje". Dakle on tu govori o sebi i svojoj grupi. "Moj je posao bio da se ukopamo i nalazili smo se na borbenim položajima u brdima". Recite nam da li je ovaj opis onog šta su radile neke od vaših trupa smislen? On, dakle, sam kaže da je, kad je počelo bombardovanje, njegov zadatak bio da se ukopa.

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, znači 24. marta, znači, ne znam koji put vam ponavljam, 24. marta primili smo zadatak za izvođenje protivterorističke akcije. Znači razbijanje terorističkih uporišta na pravcu Brod - Brešovac - Mala Hoča - Randubrava - Donje Retimlje - Neprebište. Znači deo naše jedinice je bio angažovan na tom zadatku, a drugi deo jedinica nalazio se, po planu upotrebe, na odbrani državne granice. A ja znam šta se podrazumeva pod ukopavanjem. Znači to je inženjerijsko uređenje položaja za odbranu. Nije to ono fizičko kopanje samo radi kopanja. Znači to je uređenje objekta za odbranu i vatreno dejstvo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I još jedna stvar o ovoj temi. Njegov rođak koji je u vašu četu stigao tek u martu 1999. godine i tamo se nalazio jedno kratko

vreme, iznosi slične navode protiv vas. Da li se sećate njegovog rođaka koji se zove Šemso Čolović?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, sva sreća čuvam sve spiskove mojih vojnika koje sam imao u jedinici. Znači moraću da proverim i za ovih pet vojnika koji se spominju ovde u ovim spiskovima, u ovim vašim izjavama, proizvoljnim izjavama, uopšte mi nisu poznati, a spiskove vojnika, a spiskove vojnika ....

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde se nalazi taj spisak?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Spiskovi su mi kod kuće.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja sam mislio da vi nemate nikakvih dokumenata iz predmetnog vremena. Ranije sam vas pitao i vi niste spomenuli nikakve spiskove. Koje druge još dokumente vi imate kod kuće?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Spiskovi su mi ostali, gospodine Najs, u radnim beležnicama koje sam arhivirao i predao na čuvanje, jer kad se radna beležnica ispuni, predaje se na čuvanje i dobije se nova radna beležnica. Tako da te radne beležnice postoje još sa spiskovima vojnika, a to je zvaničan dokumenat gde sam upisivao, znači zadatke za taj dan, primljena naređenja. U njoj se nalazio i spisak vojnika. Znači te radne beležnice još postoje i proveriću baš ovu vašu izjavu da li su ti vojnici uopšte postojali u mojoj jedinici ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaustavite se na trenutak. Radna beležnica meni zvuči kao dokument u kom se nalaze beleške o tome šta ste vi radili svakog dana, zar ne?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, znači to je radna beležnica, klasična sveska koja se zavodi i koja se daje na arhiviranje po izvršenoj popuni te sveske i ona se arhivira i čuva. A ja ču se potruditi da pronađem ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li sam onda u pravu ako mislim da se u toj beležnici nalaze zapisane informacije o tome šta ste radili iz dana u dan?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, znači sva naređenja koja sam primao usmeno, znači upisivao sam unutra radi kasnijih prijema pisanih naređenja. Znači ja sam morao da imam kod sebe u toj radnoj beležnici, jer sud mi jedino priznaje ako se nešto desи i ako nešto pogrešno uradim, sud mi jedino priznaje da je to upisano u radnoj beležnici koja je zavedena, jer takvi su propisi kod nas. A potrudiću se, znači, da nađem te radne beležnice

u mojoj bivšoj jedinici i da uporedimo spiskove vojnika sa tog spiska iz izjave koju vi imate.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste ovde rekli neke protivrečne stvari. Pročitaću vam. Prvo ste rekli da su vam te beležnice kod kuće, a onda ste rekli da su arhivirane ili sam ja tu nešto pogrešno shvatio?

SUDIJA BONOMI: Koliko sam ja shvatio, svedok je rekao da on još uvek ima poslednju beležnicu u kojoj se nalaze ti spiskovi, a prethodne beležnice je predao u arhivu. Možda sam ja pogrešno shvatio?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Beležnice koje pokrivaju period od kraja marta 1999. godine nadalje, gde se one nalaze?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, one se nalaze u mojoj jedinici. Znači na to sam mislio kad sam rekao kući, znači u matičnoj jedinici. Na to sam mislio. Nisam mislio bukvalno da su kod mene kući u podrumu. Znači to su radne beležnice koje su arhivirane i koje se čuvaju u jedinici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Aha, recite nam onda: vi, znači, imate neke beležnice u vašoj matičnoj jedinici koje pokrivaju ceo taj period od početka 1998. godine do juna 1999. godine, ali ih niste ovamo doneli sa sobom. Da li je to tačno?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Imam ih. Odnosno ima ih u jedinici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Videćemo te beležnice. Da li to onda znači da ćemo tamo da nađemo nešto zabeleženo o svakom vašem radnom danu?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Pa možete, gospodine Najs, jer ja sam tačno po datumima upisivao sve. A i naći ćemo tu i spisak vojnika moje jedinice pa ćemo da uporedimo spiskove da li se slažu poimenično.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, moram da kažem da je ovo nešto neverovatno, nešto što se ne bi dogodilo da ovaj optuženi ima profesionalnog advokata. To da smo mi sada ustanovali, bez obzira na pitanja koja sam postavio na samom početku, na kraju mog vremena dodeljenog za unakrsno ispitivanje da postoje ipak neke beleške napravljene u predmetno vreme, to je neverovatno i zaista nije od pomoći ovom Sudu. Ja molim svedoka da nam te dokumente preda. Da li ste vi sad stacionirani u Beogradu?

OPTUŽENI MILOŠEVIC: Gospodine, gospodine Robinson, molim vas.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIC: Potpuni je nesporazum u komunikaciji. Gospodin Najs nema komunikaciju sa svedokom. On stalno, evo i sad je izgovorio reč "dokument". Kad on pita svedoka o dokumentima, dokument se smatra neki zvaničan akt, a on nikad svoju beležnicu ne smatra dokumentom ...

TUŽILAC NAJS: Ne, ne. Ovo je sada pomaganje svedoku. Ovo treba da se prekine ...

SUDIJA ROBINSON: Čekajte da čujem šta kaže gospodin Milošević, a onda ću da se vratim vama, gospodine Najs.

OPTUŽENI MILOŠEVIC: To je bio nesporazum, jer je na početku pitao i sad ponovo upotrebljava izraz "dokument". U našem, u normalnom komuniciranju i vojnom i građanskom, neka lična beležnica, radna beležnica ne smatra se dokumentom. Dokumentom se smatra nešto što ima potpis, pečat i tako dalje. Prema tome, on zbuljuje svedoka. Nije ga pitao "da li imate neku zabelešku", "da li imate neki zapis", nego ga pita "da li imate neki dokument koji vi držite". Potpuni nesporazum.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Miloševiću.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni sude, ja zaista moram da protestujem. Dozvoliti optuženom da iznosi ovakve komentare, kao što je već mnogo puta uradio, znači dozvoliti mu da uvežbava svedoka. Da vidimo da li svedok prihvata ovo što je rekao gospodin Milošević. Prihvatajte li ovo što je upravo rekao gospodin Milošević?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Znači, u potpunosti, gospodine Najs, prihvatom zato što je to lični moj dokumenat, ali koji predajem. Nakon ispunjenja predajem i arhiviram. Znači to nije zvanični dokument koji se tretira kao dokument kao što imamo ovde ove šeme i dokumenta i zapovesti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Aha, dobro ...

SUDIJA BONOMI: Mogu li ja da postavim pitanje prevodiocima? Svedok je sam upravo upotrebio reč "dokument", barem na engleskom. Da li je to ista reč koju je gospodin Milošević upotrebio kad je rekao "dokument"?

prevodioci: Da.

SUDIJA BONOMI: Hvala lepo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, na samom početku kada sam vas pitao i takođe upotrebio reč "dokument", idemo sada redom, vi ste rekli da nemate pisane dokumente. "Sve izveštaje koje sam imao", da, vi ste pomenuli izveštaje "sve sam ih poslao mojoj prepostavljenoj komandi i oni su ih onda stavljali u ratni dnevnik". Da li se sećate da ste to rekli?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, to je tačno, međutim radna beležnica nije zvaničan dokument. Razlikujte jednu svesku od zvaničnog dokumenta. Radna beležnica služi za vođenje evidencije, znači za vođenje spiskova, a ne za vođenje dokumenata.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da pročitamo ostatak vašeg odgovora na tu temu. Ja sam vas zatim pitao: "Da li vi kažete da kao komandir čete niste pravili nikakve pisane beleške o tome šta ste radili?". Vi ste odgovorili: "Ja sam pravio zabeleške i slao ih prepostavljenoj komandi. To su dnevni izveštaji, redovni dnevni izveštaji dok smo se nalazili na tom području". Zatim ste takođe spomenuli da ste prilikom borbi usmeno izveštavali i onda ste se ponovo vratili na pisane izveštaje. Onda sam vas ja pitao: "Pisani izveštaji, dnevni borbeni izveštaji, da li oni još uvek postoje?" Vi ste odgovorili: "Oni više ne postoje. Svi ti izveštaji podređenih jedinica unose se u dnevni operativni izveštaj komandanta bataljona". Ja sam rekao: "Da li to znači da se svi ti drugi dokumenti onda uništavaju?", vi ste rekli "Da". Sećate li se da ste to rekli?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To je tačno, gospodine Najs. Znači radna beležnica nije zvaničan dokumenat. Ja vam ponovo kažem: razlikujte radnu beležnicu od zvaničnih dokumenata. Znači ja u radnu beležnicu mogu da upišem šta hoću.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali gledajte, moje sledeće pitanje je bilo, nakon što sam vam postavio generalno pitanje o beleškama: "Znači, najbolje pisane beleške iz tog vremena i jedine postojeće beleške iz tog predmetnog

vremena mogu da nađu, gde? U dnevniku? U čijem dnevniku?" A vi ste onda rekli: "U Vukovićevom dnevniku". Znači sve ste te odgovore dali znajući da postoji pisana beleška iz dana u dan pisana vašom rukom o tome što ste vi radili?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, očito se vi i ja ne razumemo. Ili želite da nešto potvrdim, ono šta vi hoćete. Znači radna beležnica je moj lični dokument gde unosim neke osnovne podatke o radu jedinice. Znači nije to niti izveštaj, niti bilo šta drugo. U toj radnoj beležnici sam vodio spiskove vojnika, a svi, znači zvanični dokumenti, znači zvanični izveštaji predati su prepostavljenoj komandi. Radna beležnica je moj lični dokumenat, znači koje su još arhivirane u jedinici i unutra možemo da pronađemo spisak vojnika.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Sel ...

SUDIJA ROBINSON: Da li ste vi u vašu radnu beležnicu upisivali samo imena vaših vojnika?

SVEDOK SEL: Pa nisu samo spiskovi vojnika, gospodine Robinson, znači tu se unose i zadaci, normalni zadaci koje smo izvršavali. Znači šta taj dan radi moja jedinica. Znači nisu to nikakva dokumenta zvanična. Znači svakodnevne aktivnosti jedinice: popuna municijom, znači popuna hranom, gorivom. Znači svakodnevni onaj rad u jedinici.

SUDIJA ROBINSON: Takođe i način na koji ste izvršavali zadatke?

SVEDOK SEL: Ne, gospodine Najs, to se ... Gospodine Robinson, to se ne unosi u te radne beležnice. Znači jedino ako primetim da se nešto kosi sa zakonom i propisima, to obavezno unosim u radnu beležnicu. Znači primljena naređenja koja sam primio usmeno u kratkim crtama unosim u radnu beležnicu do prijema pisanog naređenja.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA BONOMI: Gospodine Sel, postavljeno vam je pitanje "da li vi kažete da kao komandir čete niste imali nikakvu pisanu evidenciju o bilo čemu šta ste radili", a vi ste odgovorili rekavši: "ja sam zapisivao beleške i slao sam

ih prepostavljenoj komandi". Zašto tada niste objasnili da ste takođe imali beleške koje ste upisivali u svesku i koja je arhivirana u zgradi vaših snaga?

SVEDOK SEL: Gospodine Bonomi, znači za to me niko ništa nije ni pitao. Znači to se podrazumeva da postoji ta radna bečežnica gde se vode kratki zadaci i ono šta radi jedinica. Znači negde moram da imam nešto na osnovu čega sam radio i šta sam uradio.

SUDIJA BONOMI: Moram da kažem da ne shvatam vaš odgovor. Pitanje je bilo vrlo jasno. Pitani ste da li niste ništa beležili o tome šta ste radili, a vi ste odgovorili da ste pravili neke beleške, ali ste se ograničili u odgovoru na beleške koje ste na kraju slali prepostavljenoj komandi. Dakle ne shvatam ovu razliku na koju ukazujete.

SVEDOK SEL: Gospodine Bonomi, znači pre izrade dnevnog operativnog izveštaja koji sam slao komandi bataljona, znači od potčinjenih komandira primao sam izveštaje i te izveštaje sam upisivao u radnu beležnicu i na osnovu tih izveštaja radio sam taj dnevni izveštaj koji sam slao komandi bataljona. Ja ne znam šta tu nije jasno? Ja sam morao negde da pišem. Neću da pišem na novinskom papiru ili ... Znači tu sam prikupljaо informacije, zadatke i slao komandi.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A koja je adresa jedinice u kojoj se sada drži ta beležnica? Molim vas recite nam adresu?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To je Vojna pošta 4445 Leskovac.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A to je zgrada za jednu jedinicu? Jedina takva zgrada u Leskovcu? Da li je to tačno? 4445? I ko je komandant??

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To je kasarna.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je komandant?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Komandant te jedinice trenutno je pukovnik Đurović.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako bismo mi stupili u kontakt danas poslepodne sa pukovnikom Đurovićem, odmah kada završimo sa zasedanjem, da li će on da zna gde da pronađe vašu beležnicu?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Trebalo bi da zna. Međutim on ne radi taj posao. On komanduje jedinicom. Znači ima i potčinjenih koji raspravljaju to i rade to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li će on ili njegovi potčinjeni na osnovu njegovih instrukcija moći da pronađu taj dokument?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Trebalo bi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da nam kažete u kojoj prostoriji se nalazi, da izbegnemo konfuziju? Da li je to u nekom sefу ili u podrumu? Gde se nalazi?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja više nisam u toj jedinici. Ja se nalazim u drugoj jedinici. Trenutni raspored po novoj formaciji te jedinice ne pozajem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koje je boje ta beležnica?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To su male rādne beležnice crne boje. Ima ... Obična sveska jedna.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko svesaka otprilike ili tačno, ako možete da kažete, pokrivaju period od marta 1998. do juna 1999. godine?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ja mislim dve sveske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko stranica ukupno ima u njima?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: To je, gospodine Najs, mala beležnica. Znači, ona ima oko 200 stranica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U svakoj svesci?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Ima li nekakav faks u jedinici 4445?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Ne znam. Nije mi poznato.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Postoji li bilo koji razlog, po vama, zbog kog, ako ja to zatražim ili Sud da nalog, da to neće danas popodne da bude poslato

faksom ili da danas barem to ne bi predali našoj kancelariji u Beogradu? Da li po vama ima bilo koji razlog zbog koga taj dokument neće da bude nama poslat danas u toku poslepodneva?

SVEDOK SEL – ODGOVOR: Mislim da nema nikakav razlog.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, treba mi pomoći da bismo došli do ovih svezaka. Očekivao sam da ćemo da završimo sa ovim svedokom ranije, međutim ovo je problem koji se javlja ukoliko se ne sproveđe elementarna forenzička priprema od strane optuženog i to je nešto šta smo imali i ranije sa Delićem, Popovićem, Đošanom i svim onim drugima kada smo morali da tražimo dokumente iz predmetnog vremena. Ovaj, dakle, će verovatno da bude dragocen i molim da Pretresno veće da nalog.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Da. Pretresno veće će da izda nalog da dobijemo do sutra svesku ovog svedoka.

TUŽILAC NAJS: Mi ćemo, časni Sude, da objasnimo vlastima da to znači da u isto vreme treba da dobijemo primerak na faks, ukoliko je moguće. Ukoliko vlasti žele u vezi sa tim dokumentom da kažu da nešto nešto nije još razjašnjeno iz bilo kog razloga, onda predlažem da se o tome diskutuje sutra, jer jednostavno je smešno ako kažu da Komisija Vojske Jugoslavije ima dokumente iz druge ruke koji se navodno pripremaju na osnovu sećanja, ukoliko znamo da imamo materijale iz tog doba koje u poslednjem trenutku uspevamo da izvučemo na ovaj način i na taj način ću ja to da objasnim vlastima, ukoliko je to nepohodno. I zamolio bih Pretresno veće da objasni svedoku da ne treba da govorи sa bilo kim o svom svedočenju, naravno može generalno da komunicira, da se vodi računa o bezbednosnim razlozima i u pogledu ovih svezaka da mu se dozvoli da ih identifikuje. Ne znam koji je najbolji izvor komunikacije u tom slučaju. Mislim da je to najbolje preko saradnika optuženog, jer bi oni mogli da sprovedu komunikaciju na bezbedan i pravi način.

SUDIJA ROBINSON: To su ljudi koji rade za Sud.

TUŽILAC NAJS: U tom slučaju mislim da bismo preko njih i s obzirom na ovakve uslove, trebali da dozvolimo komunikaciju sa svedokom, ukoliko je

moguća komunikaciju između svedoka i vlasti, da bi se pronašlo gde je ta sveska.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Sada ćemo da završimo sa radom ...

SUDIJA BONOMI: Treba mi samo trenutak. Možda vaša očekivanja neće da budu ispunjena, gospodine Najs, jer svedok je jasno rekao, odnosno naznačio da u toj svesci nisu beleške o sprovedenim operacijama.

TUŽILAC NAJS: Možda nećemo ništa da izvučemo iz toga, ali moramo da ih vidimo jer je on rekao više stvari. Vi ste možda u pravu u ovome šta kažete.

SUDIJA ROBINSON: Potpukovniče, sada ćemo da prestanemo sa radom i tokom ovog prekida vi ne treba ni sa kim da razgovarate o sadržini vašeg svedočenja. Međutim, dozvolićemo saradnicima optuženog da komunikiraju sa vama da bi se identifikovala vaša sveska i da bi ona mogla sutra da nam bude dostupna, ali samo u tu svrhu. Da li to shvatate?

SVEDOK SEL: Shvatam.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Sada ćemo da zaključimo sednicu do sutra u 9.00.